

MLADÁ FRONTA a.s.

Nový svět s brýlemi

Blíží se okamžik, kdy virtuální realita přejde do žhavé byznysové fáze.

TÉMA

str. 4–5

Třicet let s Dakarem

Na legendárním motoristickém maratonu je čeština slyšet na každém kroku, říká navigátor Josef Kalina.

ROZHOVOR

str. 16–17

CZK/EUR • 27,020 / +0,005 Kč **CZK/USD** • 24,780 / +0,040 Kč **PX** • 909,43 / +0,76 % **EURO STOXX 50** • 2979,42 / -2,10 % **ZLATO** • 1114,50 \$ / -1,03 %

KOMENTÁŘ: MÝTNÝ PROBLÉM ČESKÉ VLÁDY / str. 18

Krátce

Železničáři spouštějí dispečink pro celé Čechy

Správa železniční dopravní cesty spustí začátkem února na pražské Balabence provoz nového centrálního dispečinku, na nějž se postupně napojí tratě z celé západní poloviny země. **str. 2**

Zájem o havarijní pojištění roste

Zatímco v roce 2008 statistiky zaznamenaly zhruba 1,4 milionu pojištěných vozů, loni už 1,9 milionu. Jde tedy o nárůst o více než 30 procent. **str. 6**

Vláda v lednu prodala rekordní objem dluhopisů

Stát už prodal od počátku roku bondy za 66 miliard korun. Získal tak třetinu částky, kterou si na dluhopisových trzích půjčil za celý loňský rok. **str. 12**

Soud: Příval žiravého kalu nemá viníka

Manažeri hliníkární, která v roce 2010 zalila okolí maďarského města Ajka rudým bahnem, za nic nemohou, rozhodl soud. **str. 15**

twitter.com/e15news

PAVLA PALAŠČÁKOVÁ:

EU mi připomíná takový ty arogantní blbce z katastrofických filmů, co odmítnou hasit strom, a když už hoří celý les, akorát seřvou hajnýho.

Armáda a policie se poperou o nové lidi

Co budou muset zvládnout

(požadavky na uchazeče do 30 let)

nebude vadit slabší zrak do **tří dioptrií** ✓

projdou někteří **alergici** ✓

Klik-vzpor za 30 sekund

Muž **19** ✓

Sed-leh za 1 minutu

Muž **33** ✓

Žena **28** ✓

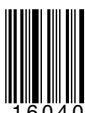
Skok daleký z místa snožmo

Muž **182** cm ✓

Žena **144** cm ✓

V Česku jsou tisíce **neobsazených míst** v armádě i u policie. Obě složky mají proto s nabíráním nových posil velké plány. Celkem chtějí za pět let nalákat ke službě ve zbraní **18 tisíc mladých mužů a žen**. Ti jim to ale moc neusnadňují. Zdravotními a psychologickými testy jich neprojde polovina a 10–15 procent nemá dostatečnou fyzickou. **UDÁLOSTI str. 3**

Foto: tisk

9 771803 454307 16040

Zápisník
Mariana Hronka

OhrožENY

Téma migrace představuje už několik měsíců stálíci zpravodajství a nezdá se, že by se to v dohledné době mělo měnit. Fakt, že se Evropa stala pro statisíce Neevropanů zemí vysněnou, vzbuzuje u některých znepokojení, u jiných paniku. Přibývající počet exoticky vyhlížejících cizinců vyvolává větší vážně a rozhořčení než zprávy o stovkách utopených uprchlíků.

Autor zápisníku rozhodně nechce problém zlehčovat, strávil tři roky v jistém asijském městě a po návratu měl chuť líbat asfalt ruzyňského letiště. Cožpak o to, obyvatelé onoho města byli vstřícní a milí, ale člověk někdy zatouží po relativním klidu ospalých pražských ulic.

Co tedy Evropě hrozí? Odpovědi se propastně liší. Vyberme namátkou jednu z nich: kriminalita. Pojem „silvestrovské útoky“ jistě netřeba vysvětlovat a křiklavější ilustraci toho, jaká rizika se pojí s přijímáním lidí cizích obyčejů, asi nenajdeme.

Německý Spolkový kriminální úřad včera zveřejnil zprávu, že počet trestných činů spáchaných uprchlíky roste jen zvolna, přičemž zhruba dvě třetiny připadají na krádeže a falšování dokumentů – a podíl sexuálních trestných činů na kriminalitě běženců přitom nedosáhl ani procenta. Podle údajů Amnesty International je v Česku každoročně znásilněno přes sedm tisíc žen. Průměrně to dělá devatenáct denně.

Protagonisté dne

Jan KANZELSBERGER
MAJITEL KANZELSBERGERU

Po restrukturalizaci jeho síť knihkupectví, která za šest let prodělala téměř třicet milionů korun, předloni dosáhlo zisku.
str. 7

Radek ŠULTA
ŘEDITEL ČESKÉ MINCOVNY

Podnik loni prodal zlato a stříbro za 606 milionů a utržil meziročně o třicet procent více. Zájem byl hlavně o jeho vlastní produkty.
str. 7

Marek ŠWITAJEWSKI
GENERÁLNÍ ŘEDITEL UNIPETROLU

Podnik se loni navzdory ničivému srpnovému požáru vrátil k zisku. Stalo se tak poprvé od roku 2011 a navíc to byl zisk rekordní.
str. 12

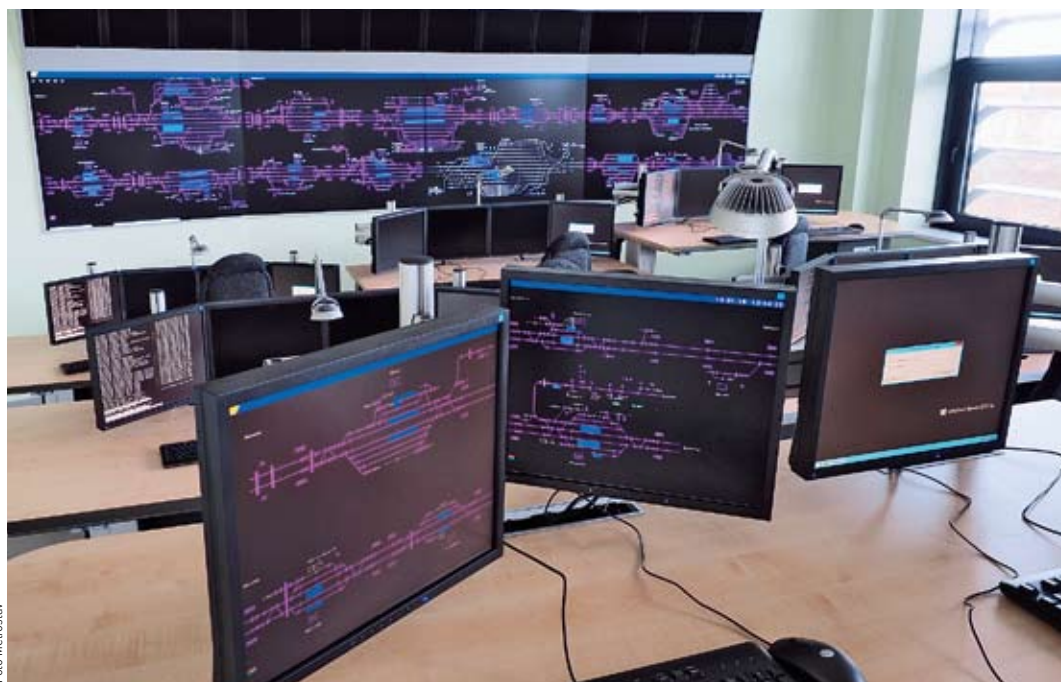

Foto: Metrostav

V ČASE NULA. Spletence kolejí se už zobrazují na ústředním panelu a na monitorech, ale cvičný sál Centrálního dispečerského pracoviště v Praze zahájí provoz až od pondělka.

Železničáři spouští dispečink pro celé Čechy

■ Budova, která ovládne provoz na všech hlavních tratích v západní části republiky, už stojí. Až na čtrnáct miliard mohou vyjít technologie, které to umožní.

Jan Šindelář

Česká železnice překoná počátkem února významný milník. Správa železniční dopravní cesty spustí na pražské Balabence provoz nového centrálního dispečinku, na který se postupně napojí 2200 kilometrů tratí. Provoz v celé západní polovině republiky se tak bude řídit z jednoho místa.

Náklady na stavbu, kterou budoval v posledních letech Metrostav, přesáhly podle výsledků tendru čtvrt miliardy korun. Technologické vybavení sálů a napojovaných tratí ale přijde na miliardy. Odhady hovoří zhruba o čtrnácti miliardách do roku 2020, počítá se mimo jiné s dovybavením tratí optickými kabely či kamerami. V budově Centrálního dispečerského pracoviště teď probíhá ověřovací provoz

technologí, jako jsou elektrické rozvody, vzduchotechnika, napájení sdělovacích a zabezpečovacích zařízení, náhradní zdroje energie nebo výtahy.

„Od 1. února se spustí provoz takzvaného cvičného sálu, kde se budou první zaměstnanci seznamovat s řízením svých

Po njetí do plného provozu bude pohyb vlaků v Čechách řídit v jedné směně zhruba

130
dispečerů.

oblastí. V březnu začne zapojování prvního úseku do ostrého provozu, uvedl mluvčí SŽDC Marek Illiaš. Oním prvním úsekem se stane třetí koridor mezi stanicemi Rokycany a Zdice, na konci března by měl být plně řízen z Prahy. Do konce září se postupně připojí další tratě v úsecích

Praha Uhřetěves – Olbramovice, Česká Třebová – Kolín a Kolín – Kralupy nad Vltavou.

Dispečerské sály obsadí tři z pěti podlaží budovy, po njetí do úplného provozu bude pohyb vlaků v západní půlce republiky řídit v jedné směně 130 dispečerů. Postupně se připojí všechny hlavní tratě, zatímco místní zůstanou pod kontrolou lokálních dispečinků.

V souvislosti s budováním CDP se dříve mluvilo o propouštění výpravčích, kteří už nebudou třeba. Od dráhy jich mělo odejít 1300. Teď už se SŽDC vyjadřuje opatrněji. „S ohledem na plánovaný převod výpravních budov od Českých drah k SŽDC není ještě rozhodnuto, kde zůstanou dopravní zaměstnanci, kteří by řešili případné poruchové stavy, zajišťovali zpravování vlaků rozkazy při výlukách a mimořádnostech,“ uvedl Illiaš.

Obdobný centrální dispečink pro Moravu už několik let funguje v Přerově. Je však o poznání komornější než pražský, zajišťuje provoz na přibližně 300 kilometrech tratí.

Armáda a policie chtějí nabrat na osmnáct tisíc lidí

■ I když se sníží zdravotní nároky a uchazeči dostanou více zaplacen, bude problém naplnit počty, které bezpečnostní složky plánují.

Pavel Otto

V armádních útvech chybí pětina vojáků, akutně například pět stovek řidičů. Aby se jednotky naplnily alespoň na devadesát procent, chce vojsko v příštích pěti letech nabírat dva tisíce nováčků ročně. To je násobně více než dosud.

Další čtyři tisíce zájemců chtějí nalákat aktivní zálohy. A zhruba stejně tolik lidí má podle materiálu Rozvoj Policie ČR v letech 2016 až 2020 posílit řady strážců zákona.

ŠPATNÉ ZAMĚŘENÉ CÍLE

Plány a realita se zřejmě budou rozcházet, což platí už od vzniku profesionálních ozbrojených sil. Rekrutačním střediskům i dnes ztěžují práci demografický vývoj, zhoršující se fyzická kondice a zdravotní stav populace, neochota stěhovat se za práci nebo nezáměr o některá povolání.

Příklad řidičů je výmluvný – na pět tisíc jich každoročně odchází do důchodu a dopravní firmy za ně stále obtížněji hledají náhradu. Tyto faktory doplňuje nízká nezaměstnanost a začínající konkurenční boj na trhu práce mezi armádou a policií.

Ministerstvo obrany se zatím tváří optimisticky. Loni na podzim uvedlo, že cíl

Foto: cik

NADĚJE. Armádní náboráři musí nad takovou scénou přímo jásat. Tak hojný počet uchazečů o vstup do řad profesionálních vojáků ale nevidí tak často, jak by si přáli.

nabrat 1850 vojáků splnilo. Jenže nováčci v té době teprve nastupovali do základní přípravy ve Vyškově, kterou ale 250 vůbec nedokončilo. Přitom dalších 550 profesionálů odešlo do civilu. „Výsledný roční přírůstek je asi tisícovka nových vojáků z povolání. O úspěšnosti náboru vypovídá, že naplněnost útvarů stoupla z pětasedmdesáti na osmdesát procent,“ shrnula Jana

Zechmeisterová z tiskového oddělení ministerstva.

Podle poslankyně Jany Černochové (ODS) z výboru pro obranu je na závěry brzy. „Přála bych si, aby se počty podařilo doplnit, ale dlouhodobě to jednoduché nebude. Jásat budeme

moci až ve chvíli, kdy se vzrůstající náborový trend potvrdí, tedy za tři až pět let,“ konstatovala.

Podle Černochové je chyba, že rezorty obrany a vnitra, ale také Vězeňská služba nebo celníci nemají společnou databázi zájemců o službu, popřípadě společná náborová střediska. „Někoho může první odmítnutí ze strany armády odradit, a přitom by mohl sloužit v jiné složce. Zdá se, že se točíme v kruhu vytýčování cílů a jejich nedosažování. A to se děje

v době, kdy je bezpečnostní situace nejhorší minimálně za posledních patnáct let,“ poznamenala.

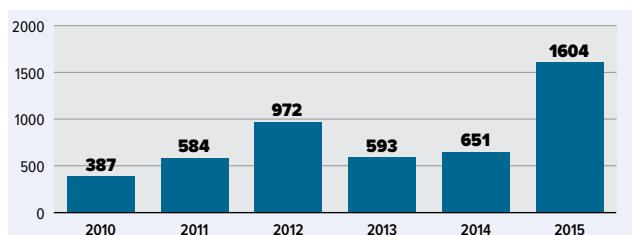
SLABÝ ZRAK I SVALY

Pokud by základní výcvik mělo ročně absolvovat požadovaných 1600 až dva tisíce lidí, muselo by podle specialistů navštívit rekrutační střediska na osm tisíc zájemců, tedy o tři tisícovky více než dosud. Zpravidla polovina neprojde zdravotními a psychologickými testy. A deset až patnáct procent nemá dostatečnou fyziku.

Pomoci náborářům má změkčení zdravotnické vyhlášky. Bude například tolerován slabší zrak do tří dioptrií nebo některé alergie. Získat uchazeče mají také loni zvýšené náborové příplatky odstupňované podle dosaženého vzdělání a délky služby. Například lékař má jednorázové nárok až na 250 tisíc korun, středoškolač na osmdesát tisíc.

Rekrutačním střediskům ztěžuje práci demografický vývoj i horšící se fyzická kondice.

Kolik armáda nabrala lidí

Pramen: ministerstvo obrany

Krátce

Zákon proti praktikám řetězců zpřísní

Novelu zákona o významné tržní síle, která lépe ochrání dodavatele před nekalými praktikami obchodních řetězců, podepsal prezident Miloš Zeman. Podle Svazu obchodu a cestovního ruchu může novela zdražit potraviny.

Němeček: Stav fakultní nemocnice je ostudný

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze se do roku 2021 dočká výstavby sdruženého pavilonu za 1,5 miliardy korun. „Je ostudou republiky, v jakém stavu budovy nemocnice jsou,“ uvedl při návštěvě VFN ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček (ČSSD). S investicí počítá záměr, který vláda schválila v srpnu.

Kauza Kapsch: Ťok chystá trestní oznámení

Tvůrce smlouvy s firmou Kapsch na mýtný systém nepočítal s výběrem mýta po roce 2016 nebo se změnou provozovatele. Uvedl to ministr dopravy Dan Ťok (za ANO) s tím, že podá trestní oznámení v souvislosti s dodatky nevýhodnými pro stát.

NÁZORY str. 18

Reflexní prvky budou povinné

Chodci mimo obec budou muset nosit reflexní prvky a řidiči budou muset čistit auta od sněhu. Zahrnuje to novela zákona o silničním provozu, kterou podepsal prezident Miloš Zeman. Norma též umožní obcím omezit provoz vozítek segway. Změny začnou platit ještě v únoru.

Praha se firmy EMS nezbaví ani s Lítačkou

Nová karta Lítačka má v rámci pražského dopravního podniku fungovat na programu dopravního odbavovacího systému, který patří firmě eMoney-Services, majiteli Open-card. Uvedla to městská firma Operátor ICT. /čtk/

Nový svět s brýlemi: hry, muzea, videa i vesmír

■ Blíží se okamžik, kdy **virtuální realita přejde do žhavé byznysové fáze**. V březnu se na český trh dostanou neočekávanější brýle Oculus Rift, už nyní své zařízení nabízí Samsung. Brzy se pak konkurence rozroste o brýle od HTC či Sony. Očekává se, že si letos některé z těchto zařízení pořídí **až tři miliony lidí**. Otvírá se tím řada příležitostí pro **herní průmysl, kinematografii a pro e-commerce**. Komplikací rozvoje tohoto segmentu spotřební elektroniky může být výrazně **vyšší cena** zařízení proti původním očekáváním. A také **nedostatek aplikací**. Tomu však mohou pomoci i české firmy či nadšenci, kteří se snaží rozšiřovat potenciál technologické novinky.

Marek Schwarzman

S virtuální realitou je nejčastěji spojován herní průmysl. Prvních pár titulů výhradně pro hraní s brýlemi je již nyní k mání v herním obchodě Steam firmy Valve, která se společností HTC vyvinula brýle Vive. Se svou kůží na trh přišlo i studio Crytek v podobě hry The Climb, která uchvátí nádhernými výhledy z pozice horolezce.

ZATÍM HLAVNĚ VIDEO

Virtuální realita se však zřejmě mnohem rychleji a „přívětivěji“ prosadí (a v podstatě už nyní začíná prosazovat) v multimediální zábavě ve formě 3D videí a virtualizace prostoru. Už koncem loňského roku přišly například New York Times s aplikací NYT VR pro sdílení zpravodajských příběhů ve formě 3D videí.

Nemalou pozornost tomuto věnuje také samotný

majitel brýlí Oculus, Facebook, který již delší dobu s vybranými uživateli testuje 360° videa. Dávno známá je služba Google Street View, s brýlemi pro virtuální vidění se však otvírají možnosti pro nové zážitky a šance pro virtuální turistiku či vzdělávání. Loni deník E15 informoval třeba o projektu SpaceVR, který uživatele vezme na Mezinárodní vesmírnou stanici. Jistý studentský projekt v roce 2014 sliboval plány na zprostředkování „živého“ napojení na sondu na Měsíci.

ROZŠÍŘTE SI REALITU

Na trhu bude přibývat také brýlí pro takzvanou rozšířenou realitu. Microsoft loni představil brýle HoloLens, své koně do této kategorie nasadil i Canon, Sony či start-up Magic Leap.

Tyto brýle spíše než v zábavním průmyslu najdou využití při práci profesio-

Foto profimedia.cz

nálů – dokážou například zobrazit návod, jak opravit či rozebrat přístroj, na který se nositel dívá, případně architektovi promítnou, jak bude v reálném prostoru vypadat jeho návrh.

Nejrůznější mutace se dají čekat v oblasti průhledových displejů (HUD – heads up display), s níž si už nějakou dobu pohrávají automobilky, které by rády řidičům zobrazovaly údaje o rychlosti a jízdě přímo na čelní sklo nebo alespoň do brýlí, které si řidič nasadí.

V neposlední řadě je potřeba zmínit také mediálně známý projekt Google Glass, kte-

rý i přes velmi vlažné přijetí prvních testerů dál pokračuje pod kódovým označením Projekt Alfa a který nově cílí hlavně na oblast B2B, tedy tam, kam nyní míří všechny brýle pro rozšířenou nebo chytrou realitu.

NEPŘÍJEMNÉ PŘEKVAPENÍ

Cena brýlí pro virtuální realitu bude ovšem pro uživatele nepříjemným překvapením. Například zařízení Oculus stojí 599 dolarů (v jednom z největších českých e-shopů přes 18 tisíc korun), což je proti dřívějším verzím těchto brýlí pro vývojáře aplikací takřka dvojnásobek.

Zbylé firmy s oficiálním oznámením ceny zatím čekají, kolem výtvaru s logem PlayStation se však nyní spekuluje, že by „měl stát zhruba jako nová konzole“, tedy 399 dolarů.

Uživatelsky příjemnější by pak v tomto směru mohla vyznít druhá generace brýlí Gear VR od Samsungu s cenou 99 dolarů. Limitujícím faktorem se u ní však zase stala potřeba vložit do brýlí mobilní telefon, který musí být od Samsungu řady Galaxy S6 či Note5 a jehož cena začíná u českých obchodníků někde kolem patnácti tisíc korun.

ČESKÁ STOPA VE VIRTUÁLNÍ REALITĚ

3D modelování

Češi ze společnosti Dimensions se před časem jali vytvářet unikátní databázi 3D modelů použitelných v digitálních vizualizacích. Pro jednu z předních českých produkcí spolupracujících s hollywoodskými studii vytvořili ve svém studiu v Karlíně digitální modely herců včetně dvojníků s kaskadéry.

„Současné uplatnění digitalizace člověka spočívá zejména ve filmové a herní produkci, popřípadě digitálních vizualizacích. V roce 2016 lze očekávat zvýšený zájem i od koncového spotřebitele,“ říká šéf firmy Ludvík Hůrka.

Výstavba studia a kompletního 3D skeneru Dimensions stála 5,3 mi-

lionu korun, další milion spolkly investice do inovací technologií. Díky tomu ale Češi disponují špičkovým vybavením (115 DSLR snímači, dvěma výkonnými renderovacími počítači a pětici Shuttle počítačů), se kterým dokážou vytvořit třeba i fotorealistický model zachycený v pohybu se sedmi miliony polygonů a texturou ve vysokém rozlišení.

„Naše zařízení patří ke špičce v tomto oboru a v kontinentální Evropě je díky svým parametrům unikátní. Kvalita modelů díky tomu odpovídá požadavkům největších filmových i herních produkcí, s nimiž jsme v loňském roce navázali spolupráci, a letos ji plánuje-

me výrazně rozšířit,“ dodal fotograf Martin Beneš.

„Růst aplikací pro virtuální realitu či 3D modely můžeme očekávat i v Česku, přičemž trhy jako USA, Velká Británie, Japonsko budou vždy v první vlně. Na druhé straně bych i vzhledem

ke spolupráci s filmovými studii zdejší trh vůbec nepodceňoval,“ dodal Hůrka. Dimensions se podle něho letos chystá rozšířit spolupráci i s akademickými institucemi na projektech s antropologickým zaměřením. /msc/

Foto Dimensions

Natáčení 360° ve 4K

Na veletrhu CES v Las Vegas se objevila videokamera pro natáčení záběrů pro VR Sphericam 2.0. Za jejím vývojem stojí americký fotograf Jeffrey Martin, který od roku 1999 žije v Praze a dlouhodobě se věnuje fotografování a natáčení panoramatických záběrů. „V oboru jsem od roku 2003, kdy jsem se věnoval projektu Prague360.com, jednomu z prvních mapovacích 360° projektů na internetu. Dávno před tím, než vznikl Google Street View,“ vysvětlil Martin.

Sphericam je velká zhruba jako tenisový míček,

Foto Sphericam

tvorí ji šestice 4K panoramatických čoček a je plně kompatibilní s iOS či Androidem, data posílá prostřednictvím

USB-C portu nebo Wi-Fi a v dvanáctibitovém RAW formátu dokáže natáčet až 60 snímků za vteřinu. Dato-

vý tok přitom dosahuje objemu až 1,2 gigabitů za sekundu. Na objednávku je možné Sphericam 2.0 pořídit za 2499 dolarů.

„Nyní registrujeme několik tisíc objednávek,“ potvrdil

zájem o svůj výtvar Martin. Předpokládá, že virtuální realita se už v roce 2017 stane masovou záležitostí. /msc/

Výchova programátorů

O budoucí generace českých programátorů a grafiků se před několika lety začala starat společnost AV Media. Na VOŠ a SŠ slaboproudé elektrotechniky v Praze 9 podporuje výuku předmětu Interaktivní grafika a vizualizace. Firma pomohla technologicky vybavit 3D laboratoře pro výuku a zároveň zde i její zaměstnanci vyučují některé specializované předměty.

„Je to pro nás logické partnerství, o programátory 3D je totiž obrovský zájem i v Česku. Důvodem je nejen vývoj 3D her, ale také rozšíření 3D do běžného života, kde se tato technologie stále více objevuje,“ říká Jan Buriánek z AV Media. Podle něho jsou takové vzdělávací programy již po několika letech permanentně plně obsazené a sama

firma si tu hledá budoucí zaměstnance. „Studenti projevují o semináře na téma 3D technologií mimořádný zájem. Jsme rádi, že se nám podařilo získat před třemi lety z evropských dotací finance na výstavbu 3D laboratoře. Kromě nadaných žáků k nám přilákala i filmařská osobnost,“ říká ředitelka školy Marcela Davidková Antoňová.

Studenti se učí například pracovat s 3D prostorem a vytvářet interaktivní aplikace typu simulace nebo hry. Dokážou modelovat objekty žádané v architektuře, elektrotechnice, vizualizovat a prezentovat je. Během tříletého studia si vyzkoušejí práci se zařízeními blízkými filmařskému průmyslu a dovednosti z 3D světa bohatě využijí i v reklamním průmyslu. /msc/

Pohled

Stanislav Šulc

Možnosti jsou netušené

Dnešní projekty virtuální reality jsou pouhým začátkem. Když byl někdo v polovině devadesátých let fascinován trojrozměrným filmem v Disneylandu nebo o deset let později v pražském kinu IMAX, rozhodně netušil, jak audiovizuálně a trojrozměrně úžasný bude Avatar. Jsme ve fázi experimentu, možná technologické kuriozity, jejichž plné možnosti se teprve otvírají. Herní průmysl je jen na první pohled nejlogičtější prostředím. Taktéž film. A rovnou přiznejme, že bude trvat až desítky let, než VR-kinematografie přijde se svým Avatarem.

Jiné průlomové okamžiky ale budou pro tuto technologii ještě důležitější. Předně virtuální obchodák, který dovoli uživateli procházet virtuální obchody, prohlížet si (a snad i zkoušet?) zboží. Aktuální demografický vývoj, kdy mladí profesionálové s dětmi odcházejí z měst do příměstských oblastí, tomu nahrává. Realitky by okamžitě mohly začít pracovat na systému skutečných virtuálních prohlídek, protože by dost ušetřily na maktlích.

Ne náhodou na virtuální realitu vsadil Mark Zuckerberg a jeho Facebook. Ta může být totiž dalším evolučním skokem v mezilidské komunikaci, jako byl telefon SMS. A od toho už je blízko revoluce ve dvou velkých systémech, které na virtuální realitě mohou opět obrovsky vydělat – školství a zdravotnictví. Už nebude takový problém „zajít“ si na přednášku k jakémukoli nobelistovi, který ve vašem oboru vyučuje. Ve zdravotnictví se pak opravdu může přiblížit doba, kdy až do samotného chirurgického zákroku nebudete muset opustit domov, protože veškeré konzultace proběhnou virtuálně na základě detailních údajů, které si doma naměříte pomocí chytrých telefonů, vah a náramků sami. Dvoumiliardová investice Facebooku do Oculus Rift najednou vypadá jako velmi dobře vynaložené peníze.

Zájem o havarijní pojištění roste

■ Díky konkurenci klesá průměrné pojistné. To přilákalo více motoristů k havarijním pojistkám.

Markéta Žižková

Posilování české ekonomiky přináší i nárůst zájmu o havarijní pojištění. Zatímco v roce 2008 statistiky zaznamenaly 1,4 milionu pojištěných vozů, loni už 1,9 milionu. Jedná se tedy o nárůst o více než třicet procent. Data České asociace pojišťoven ukazují, že celkově předepsané

pojistné za loňský rok dosáhlo na více než 15 miliard korun. „Je to dané zejména růstem ekonomiky a s tím souvisejícím počtem nově registrovaných vozidel. Zároveň si zřejmě lidé více uvědomují význam havarijního pojištění,“ popsala Marcela Kotyrová z ČAP. „V roce 2015 jsme v havarijním pojištění zaznamenali nárůst předepsaného pojistného o sedm procent,“ uvedl například tiskový mluvčí Kooperativa pojišťovny Milan Káňa.

Zájem přitom může posílit i klesající cena. V loňském roce se snížilo průměrné pojistné oproti

roku 2014 o necelá dvě procenta na 8148 korun. „Ceny nových vozidel dlouhodobě klesají, proto klesá i pojistné u havarijního pojištění,“ doplnila Kotyrová s tím, že to

je dobrá zpráva pro motoristy, ne už tolik pro pojišťovny. Ty na pojistném vyberou méně, ale ceny náhradních dílů a oprav vozidel přitom rostou.

Pojišťovny vybraly víc peněz

Český pojistný trh v roce 2015 celkově stoupl. Pojišťovny vybraly na pojistném 116,1 miliardy korun, což je o jedno procento meziročně více. Zatímco životní pojištění kleslo o 3,5 procenta, neživotní pojištění rostlo o čtyři procenta. V neživotním pojištění předepsané pojistné vzrostlo o 2,7 miliardy korun na 71,6 miliardy. Vývoj na pojistném trhu podle asociace pojišťoven odpovídá kondici ekonomiky. S rostoucími obraty firem roste i potřeba nově získaný majetek zajistit. Domácnosti se chovají podobně. Pokud se jim daří, kupují si byty, domy, auta a ty si pak pojistí.

S pozitivním ekonomickým vývojem a konzumní náladou Čechů pojišťovny očekávají další růst havarijního pojištění. „Současný trend bude jistě pokračovat i do budoucna. I nadále se bude zvyšovat počet havarijně pojištěných vozidel,“ uvedl tiskový mluvčí ČSOB Pojišťovny Petr Milata.

Prostor na trhu stále je. Podíl havarijního pojištění k povinnému ručení se totiž i přes nárůst počtu pojištěných vozidel za posledních sedm let zvýšil jen mírně – z 22 na 25 procent. Tři čtvrtiny vozidel tak havarijní pojištění stále nemají.

V Globusu půjde zaplatit QR kódem

Marek Schwarzmann

Síť supermarketů Globus ve spolupráci s platební společností MasterCard svým zákazníkům nabídla možnost platit prostřednictvím načtení QR kódu. Platební projekt se zatím testuje v hypermarketu v pražských Čakovcích. Zákazníci mohou k zaplacení využít aplikaci MasterPass, v níž mají uloženy informace o platební kartě. Prostřednictvím aplikace pak naskenují zobrazený QR kód a platbu potvrdí.

„V průběhu roku 2016 to plánujeme zavést ve všech patnácti pobočkách,“ potvrdil vedoucí IT Globusu Thorsten Deutsch. Právě projekty typu skenování QR kódů dostaly šanci k oslovení uživatelů, kteří se nechtějí obtěžovat s nošením peněženky do obchodu.

Další novinka, která brzy dostane v obchodech šanci, je technologie HCE, která představuje zatím nejjednodušší možnost pro plné zprovoznění plateb ve formě přiložení mobilu k terminálu. Česká spořitelna a Visa již potvrdily, že letos zahájí jejich testování. **Více E15.cz**

NOVINKA V RUZYNI. Qatar Cargo otevře významné spojení z Asie do Prahy. Za týden přepraví 120 tun zboží.

Na letišti zhoustne provoz

■ Na pražském letišti čekají nákladní žně, po UPS začnou se zbožím létat i Qatar Airways.

Štěpán Bruner

Nákladní provoz na pražském letišti letos výrazně posílí. Krátce poté, co do Prahy začal pravidelně létat

americký logistický obr UPS, oznámil vstup na český trh i katarský národní dopravce Qatar Airways Cargo. Společnost bude do Prahy dvakrát týdně posílat Airbus A330. Pražské letiště se tak po období stagnace může těšit na růst nákladní přepravy.

Katarský nákladní letoun bude létat na trase Dauhá–Budapešť–Praha–Dauhá dvakrát týdně, ve čtvrtek

a v neděli, potvrdila mluvčí Letiště Praha Marika Janoušková. Start linky je naplánovaný na 3. března.

Týdenní kapacita na lince dosáhne 120 tun nákladu. „Nová linka otevře významnou dopravní cestu z Asie do východní Evropy pro elektroniku a automobilové díly, stejně jako pro textil, a biotechnologické produkty,“ uvedly Qatar Airways.

Linka do Prahy je součástí expanze nákladní divize Qatar Airways na nové trhy. Už v lednu společnost otevřela linku do amerického Dallasu a posílila lety do Los Angeles. Spolu s Prahou startuje i nová linka do Ho Či Minova Města. Otevření dalších nových nákladních linek chce quatarská společnost oznámit v průběhu roku.

Více E15.cz

Knihkupectví Kanzelsberger se po letech vrací do zisku

■ Jedna z největších sítí prodejen knih s padesáti pobočkami, společnost Kanzelsberger, se po šesti letech ztrát v celkové výši téměř tří desítek milionů korun konečně ocitla v černých číslech.

Dušan Kůtner

Řetězec knihkupectví Kanzelsberger i přes sedmiprocentní pokles tržeb dosáhl za rok 2014 zisku milion korun, loni se podle prvních odhadů majitele firmy Jana Kanzelsbergera zisk zvýšil dokonce několikanásobně.

„Po dvou letech restrukturalizace jsme se poslední dva roky nadechli a doufáme, že to vydrží,“ řekl deníku E15 Kanzelsberger. Ten první prodejnu otevřel hned v revolučním roce 1990 a nyní obchody provozuje pod vlastním jménem či značkami Dům knihy, Orbis a Barvič & Novotný. Na výsledcích za poslední dva roky se ale podle majitele firmy podepsalo i snížení DPH u knih na deset procent a nejen to. „Lidé více nakupovali knihy i proto, že se začalo dařit ekonomice,“ podotkl.

Ještě v roce 2007 byla knihkupectví ve slušném zisku přes osm milionů čistého při

tržbách 467 milionů. Poté ale začaly tržby klesat a následujících osm let se neslo ve znamení ztrát. V letech 2008 až 2014 přitom firma zažila velký rozvoj a otevřela řadu prodejen. „Bohužel se to tehdy negativně potkalo s vlivem krize,“ říká k důvodům tehdejších výsledků. Žádnou expanzi tak již řetězec nechystá a drží se počtu okolo padesáti prodejen. K těm novějším patří dvě prodejny známého brněnského knihkupectví Barvič & Novotný, které firma koupila přede dvěma lety. „Příležitostí se nevyhýbáme, nejnovější prodejnu jsme otevřeli na krásném místě na hlavním náměstí v Prostějově,“ doplnil Kanzelsberger.

Vývoj firmy za rok 2014 potvrzuje i trend celého oboru. Podle výroční zprávy Svazu českých knihkupců a nakladatelů se předloni na knižním trhu objevilo téměř 17 tisíc titulů, tedy meziročně o procento více. Lidé za knihy zaplatili 7,2 miliardy korun, což je zhruba stejně jako v letech 2012 a 2013. „Knižní trh v roce 2014 mírně posílil, když na celkových číslech předchozího roku zůstal i po opadnutí vrcholu vlny mimořádně úspěšné trilogie Padesát odstínů šedi a přímého prodejce Reader's Digest, jehož převzala polská skupina Tarsago,“ uvedl svaz loni v listopadu ve výroční zprávě.

Více E15.cz

Výsledky knihkupectví Kanzelsberger (v mil. Kč)

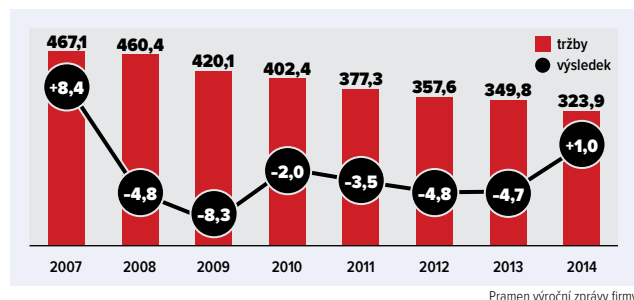

Foto: čtk

VLASTNÍ TVORBA. Největší zájem mají lidé o mince s portréty slavných osobností české historie i současnosti.

Zájem o mince roste

■ Česká mincovna v Jablonci nad Nisou prodala loni zlato a stříbro za 606 milionů korun, tržby jsou zhruba o 30 procent vyšší než v roce 2014.

Češi více ukládají své úspory do pamětních mincí a medailí. Těch Česká mincovna prodala podle svého ředitele Radka Šulty za 346 milionů korun, což představuje nárůst o čtvrtinu. Češi si v mincovně objednali také přes čtvrt tuny ryzího zlata v podobě investičních slitků a mincí.

Mincovna vznikla v Jablonci v roce 1993. Je výhradním dodavatelem tuzemských oběžných mincí i pamětních mincí

pro Českou národní banku. V posledních letech se zabývá i distribucí zlatých investičních slitků. V roce 2014 uskutečnila firma podle informací z obchodního rejstříku zakázky za 558 milionů korun, hospodaření ale končilo ztrátou 6,7 milionu. Celkové výsledky za minulý rok zatím firma neoznámila.

V Jablonci loni razili mimo jiné medaile s tváří Dominika Haška, který byl prvním českým hokejistou uvedeným do hokejové Síne slávy IIHF, nebo Radka Jaroše, který je prvním českým držitelem Koruny Himálaje.

„Medaile s jejich portréty nám doslova mizely pod rukama. Mezi prodejné úspěšné patřily netradiční zlaté medaile navržené Bořkem Šípkem pro sérii Umění pro Václava Havla,“ dodal Šulta.

O třetinu stoupl loni prodej ryzího zlata v podobě investičních slitků a mincí, kterých se prodalo přes 250 kilogramů.

Tradičně největší byl podle Šulty zájem o zlaté slitky o hmotnosti jedné trojské unce (31,1 g), kterých Češi loni v mincovně nakoupili přes dva tisíce. Větší zájem je ale o umělecky zpracované medaile a mince. /čtk/

Pamětní mince a medaile za
346
milionů korun
loni prodala
Česká mincovna.

Krátce

V Česku vzniknou tři nové banky

Ke konci roku 2015 požádaly o udělení bankovní licence tři družstevní záložny. Po Moravském peněžním ústavu oficiální žádost podaly záložny Credits a Akcenta. Česká národní banka podané žádosti ani to, v jaké fázi je nyní jejich posuzování, nechce komentovat. Informace

však serveru HlídacíPes.org. potvrdili zástupci kampeliček. /nos/

Autobazary AAA hledají zaměstnance

Skupina autobazarů AAA Auto chce obsadit nebo vytvořit přes sto padesát pracovních míst. Největší nábor zaměstnanců bude souviset s expanzí v Polsku

a Maďarsku, kde firma plánuje otevření dalších poboček.

TUKas loni zvýšil obrát

Skupina TUKas, která prodává vozy Škoda, VW a Opel, loni zvýšila obrát o na 2,68 miliardy korun. Prodej aut stoupl o 66 procent na 5152 vozů. /čtk/

Izraelci u Prahy otevřou centrum boje proti hackerům

■ První kurzy kybernetické bezpečnosti již obsazuje centrum CyberGym. Zájem mají energetické firmy, banky i farmaceuti.

Marek Schwarzmann

Izraelská firma CyberGym otevře výcvikové centrum pro IT specialisty v Řitce u Prahy koncem května. Několikaměsíční skluz centrum nabralo kvůli potížím s kolaudací. Vývoj projektu však prý není nijak ohrožen a vše podle ředitele firmy CyberGym Europe Tomáše Příbyla běží dál podle dřívějších plánů.

Aktivity CyberGym jsou reakcí na zvyšující se rizika v kybernetickém prostoru. „Pro Česko bude mít aréna ohromný přínos, stane se stavebním kamenem budování evropského centra, které bude koncentrovat know-how v oblasti kybernetické bezpečnosti a bude sdružovat partnery, kteří v této oblasti přinášejí

INTERNET V BEZPEČÍ. Jak více ochránit systémy a databáze proti útokům budou IT specialisté trénovat v centru CyberGym nedaleko Prahy. Snímek je z izraelského centra.

přidanou hodnotu,” uvedl loni v září při oficiálním představení záměru Příbyl. Česko má podle něj kvalifikované odborníky a zároveň

je jednou z prvních zemí, která přijala kybernetický zákon.

Centrum, jehož výstavba spolykala několik milionů

dolarů, již má podle Příbyla řadu předobjednaných kurzů. „Jedná se o firmy z Česka, Polska a Německa. V současné době s těmito zájemci fi-

nalizujeme scénáře tréninku dle jejich specifických požadavků,” uvedl manažer. Cena jednoho tréninku na osobu se prý odvíjí od šíře výcviku, obsahu školení a složitosti prostředí, v němž klient své systémy provozuje, může se však pohybovat od osmi do třinácti tisíc dolarů. Mezi prvními zákazníky arény budou podle Příbyla IT experti z oblasti energetiky, farmaceutického průmyslu, poradenství a bankovníctví. Konkrétní názvy firem však Příbyl nechtěl uvést s ohledem na přání těchto klientů. Již před rokem se kolem CyberGym hovořilo o školení expertů ČEZ.

Zapojení českého energetického obra by dávalo smysl i vzhledem k původu samotné firmy CyberGym, která vznikla sloučením izraelské elektrárenské společnosti Israel Electric Corporation a firmy CyberControl. Ta je konzultační firmou založenou bývalými technologickými experty Národního bezpečnostního úřadu státu Izrael a veterány izraelských armádních složek.

Úřad začne v únoru dražit kmitočty

Český telekomunikační úřad chce vyhlásit aukci zbývajících kmitočtů pro rychlé mobilní sítě LTE v první polovině února. Celková vyvolávací cena kmitočtů v pásmech 1800 a 2600 MHz by měla být 734 milionů korun.

Frekvence operátoři nevydražili v předchozí soutěži přede dvěma lety. Antimonopolní úřad ČTÚ v minulých dnech doporučil, aby o svém postupu ohledně aukce informoval Evropskou komisi. Zahájení aukce se již zdrželo o více než rok kvůli nutnosti snížit roční poplatky za využívání spektra. /čtk/

Moris design rozšíří výrobu

■ Společnost Moris design, která pro obchodníky vytváří interiéry prodejen, buduje nové výrobní kapacity. V tržbách plánuje růst na půl miliardy korun.

Daniel Novák

Jeden z lídrů v utváření prodejního prostředí Moris design začíná zbrojit na očekávanou novou vlnu investic řetězců do svých obchodů. Firma s předstihem nalije několik desítek milionů korun do vybudování nové výroby. Aktuálně společnost výrazně vytěžuje několik let trvající zakázka na přeměnu více než osmi set drogerií Teta.

„Chystáme výrobní kapacitu na to, abychom byli schopni zvládnout najednou několik zakázek typu Teta,” řekl deníku E15 majitel Moris designu Radomír Klofáč. Firma kvůli tomu rozšiřuje areál v pražských Štěrbohovech, zvažuje

rovněž zcela novou výrobní lokalitu.

Moris design má vývojové a výrobní centrum v Praze, výrobu má též na Moravě. Celkem společnost zaměstnává kolem 120 lidí.

Od vývojářů a designérů až po frézáře a svářeče.

Firma ročně roste o desítky procent. Za rok 2015 firma utržila 177 milionů korun, což byl meziroční nárůst o dvacet procent. „Letos nechceme být pod dvě stě milionů,” dodal Klofáč.

Loni Moris design utržil 177 milionů korun. Meziročně o pětinu víc.

Růst tvoří z velké části export. Společnost vyváží prodejní stojany do 45 zemí včetně USA, Číny a Austrálie. Cílem firmy je do pěti let vyrůst v obratu na půl miliardy. Tedy na hranici, na níž se již dostal jeden z hlavních soupeřů Story Design z Litomyšle. Původem česká rodinná firma, kterou nedávno koupila rakouská skupina Umdasch, se již v tržbách pohybuje nad šesti sty miliony korun. Společnosti se dařilo hlavně díky spolupráci se Škodou Auto, již východočeskí designéři vybavili všechny evropské showroomy. **BYZNYS STORY str. 10–11**

Oceňovací a znalecká ZNALECKÝ ÚSTAV

Zpracování znaleckých posudků v oboru ekonomika
se specializací:

- ceny a odhady staveb a pozemků
- ceny a odhady movitých věcí (auta, stroje a zařízení, technologie)
- ceny a odhady podniků (jejich částí, akcií, pohledávek, apod.)

Výhody pro Vás:

- úspory ve Vašich nákladech
- profesionalita bez kompromisů
- ochrana Vašich obchodních zájmů
- rychlost a flexibilita
- celorepubliková působnost

Oceňovací a znalecká kancelář s.r.o.

Václavské náměstí 832/19, Praha

tel./fax +420 581 331 601

info@posudek.com

www.posudek.com

Ze suterénu do světa korporací

■ Když se v roce 1998 v Praze na Letné objevil obří billboard Václava Klause, partě mladých designérů kolem **Radomíra Klofáče** se ulevilo. Při zakázce na slepení politického portrétu se totiž pořádně zapotili. **Firma Moris design** od té doby vyrostla do jednoho z lídrů oboru zaměřeného na **zkrášlování obchodů**. Když si její majitel potřebuje odpočinout od tvrdých konkurenčních bojů, vyrazí na sportovní jachtu.

Daniel Novák

Sotva se Radomír Klofáč v roce 1989 vrátil z vojny, pustil se do podnikání. Na koleně tehdy ve dvou a později ve třech začali vlastníma rukama vyrábět nábytek a rozvázet ho východoněmeckým barkasem. „Již tehdy jsme postavili několik prodejen, ovšem za naprosto katastrofálních podmínek. Celé to bylo jedno velké dobrodružství,“ vzpomíná Klofáč na pravěk svého byznysu.

Po čase se však ukázalo, že společnou řeč partneři nenašli, a v dobrém se rozešli. Klofáč se pustil do dalšího projektu. Na okraji Prahy vybudoval s novým společníkem firmu na nábytek z ohýbaného železa. Ani v tomto případě ale spolupráce netrvala dlouho. „Zkušenost společníka byla mnohem větší, po čase jsem jednoduše zjistil, že to nedávám,“ líčí okolnosti dalšího rozchodu. Zase v dobrém.

To už ale Klofáč dal mezi tím dohromady kamarády z dětství a postavili halu na práškové lakování. Tehdy mu bylo triadvacet a se společníky měli přes padesát zaměstnanců. Firmě se dařilo a funguje dodnes. Ovšem už bez Klofáče. Také v tomto případě se po pár letech odporoučel, protože rozdílné zkušenosti partnerů nedělaly dobrotu. Do třetice se rozešli smírně.

HLEDÁNÍ TLAČÍTKA

Odstupné z třetího byznysu pomohlo Klofáčovi na rok a půl vypnout a věnovat se

jen cestování a rodině. Když pak ale jednou v jednom českém městě nemohl najít, co potřeboval, bleskl mu hlavou nápad na nový projekt. Nabídl radnicím, že jim ve městě udělá značení a za jednu veřejně prospěšnou orientační ceduli bude moci dvacet let provozovat pět komerčních ploch. Uspěl. Nejcennějším úlovkem tehdy byla Plzeň. Z toho také vznikl název Moris – městské orientační systémy.

Při realizaci orientačních systémů se Klofáč seznámil s oborem designu a reklamy. A už se ho nepustil. V květnu 1997 si mladý podnikatel koupil výtisk Annonce. „Sehnal jsem v ní tiskový plotr, grafika a prostory. Příští den jsme se setkali a hned jsme byznys rozjeli, aniž bychom o něm cokoli věděli. Dva dny jsme zjišťovali, jak se plotr spouští,“ popisuje s úsměvem počátky současné společnosti Moris design.

Za první rok firma utržila osm set tisíc korun. O rok později to bylo desetkrát tolik, třetí rok již tržby počítali v desítkách milionů. Milníkem byla zakázka pro tuzemskou část Kodaku. Pro tehdejšího obra s fotografickou technikou předělali 160 prodejen. Tam poprvé přičichli k velkému byznysu. Druhou strategickou zakázku dělali pro Panasonic. Mladíci z dílny v suterénu vinohradského činžáku porazili řadu světových konkurentů a začali vyrábět prodejní stojany na baterie pro celou Evropu. Moris vyrábí stojany Panasonic pro celou

ZAKÁZKA SNŮ. Přeměna osmi set prodejen sítě drogerií Teta vytížila celou jednu výrobní halu Moris design na čtyři roky.

Foto moris design 3x

Evropu dodnes. „Museli jsme si však půjčit od všech rodin a známých, abychom mohli vypravit první nákladák se stojany a pak čekat, až přijdou peníze,“ vzpomíná Klofáč.

PAŘBA S KLAUSEM

Navzdory ostrému startu se z party kolem nové firmy nestali kravatáčtí suchaři.

„Dost jsme pařili, život byl tehdy poměrně divoký.“ Důvodů k oslavám bylo hodně.

V roce 1998 společnost spolupracovala na instalaci obřího předvolebního billboardu Václava Klause na Letné. V šibeniční lhůtě čtyřadvaceti hodin měli Klofáč a spol. slepit a svařit politikův portrét. „Nikdy jsme nic tak velkého nedělali, ani jsme nevěděli, jak na to.“ Chybělo jim dokonce lepidlo, takže se rozutekli po okolí a ze všech vinohradských papírnictví vykoupili tubičky s lepidlem na PVC, z nichž vytlačovali obsah na desítky metrů slepovaných spojů. Adrenalinový zážitek se partě přes nos podařilo přechkat jen s velkou bednou šampaňského. Významným milníkem pro firmu byla paradoxně krize. Vypukla v době, kdy Moris design dokončil výstavbu nové výrobní haly v Praze v Michli. Přebytkem hotovosti tedy společnost netrpěla.

„Tehdy jsem učinil strategické rozhodnutí, kvůli němuž jsem vypadal, že jsem zralý pro Chocho louška. Rozhodli jsme se, že nebudeme propouštět, nestáhneme se do obrany, ale naopak začneme firmu posilovat,“ říká podnikatel o jednom z nejdůležitějších kroků kariéry. Později za to dostal od Hospodářské komory prestižní ocenění Krizi navzdory.

Bezbolestné to však nebylo. Na zaměstnance čekaly hubenější výplatní pásky a šéf si musel nechat předepsat prášky na spaní. „Nedokázal jsem vypnout.“ Po tvrdých zkušenostech ze začátku podnikání se však už krachu nebál.

V branži se přitom tehdy běžně dělalo i za dumpingové ceny. „Lidé tehdy byli za hranicemi soudnosti,“ vzpomíná byznysmen na recesi.

SYN DOSTAL PADÁKA

Když krize skončila, byl podnik připravený k okamžité expanzi. Ta se dostavila

MINULOST A SOUČASNOST.

V roce 1998 pracoval Radomír Klofáč (vlevo) na obřím billboardu Václava Klause na Letné. Dnes díky úspěchům v byznysu pořádá jachtařskou regatu a podporuje nejlepšího českého sólového jachtaře Milana Koláčka (dole).

NEJSME TETA. Obří zakázka pro drogistický řetězec v Klofáčově firmě poněkud zastínila ty ostatní.

spolu se zakázkou snů. Moris uspěl v tendru na přeměnu osmi set drogistických prodejen Teta. Klofáčova společnost pro tuto zakázku vytěžuje dodnes celou jednu výrobní halu. „Tety stavíme už dva roky a ještě dva roky stavět budeme, jedeme na tři směny,“ říká Klofáč.

Vzápětí však byznysmen dodává, že obří zakázka nemá jen klady. „V jednu chvíli jsme se téměř stali Tetou a lidé skoro přestali vnímat, že umíme i něco jiného.“ Při focení ve výrobě potom

pečlivě dbá, aby na snímcích bylo i něco jiného než loga drogistického řetězce.

Zakázku pro síť drogerií ze skupiny p.k.Solvent řídí Klofáčův syn Adam. Další část firmy zastupující světové značky Led Lenser a Leatherman má na starosti druhý syn Filip. Oba začínali ve společnosti u nejjednodušších činností typu lepení samolepek.

„Synové se ve firmě chytli, i když začátky byly drsné. Jednomu jsem totiž musel dát výpověď,“ říká Klofáč.

Po několika měsících se ale vypovězený syn vrátil a spolupráce už funguje. Dodnes je k nim táta tvrdší než k ostatním, na rodinný charakter podniku však nedá dopustit. Aby prý byznys prodal, musela by přijít nabídka, která se neodmítá.

Dnes už podnikatel umí i vypnout. „Můj největší koníček je mořský jachting,“ říká. Jedním dechem ale dodává, že rozhodně nejde o jachty, které si lidé představují v souvislosti s miliardáři. Sportovní jachting podle

něj vyžaduje znalost přírody, techniky i psychologie. Nejvíc si to vyzkoušel, když ve třech přejížděli Atlantik. Vyrazili z Karibiku a skončili v Evropě. „Týdny jsme viděli jen moře.“

Vedle plaveb pro radost se Klofáč roky účastnil také mezinárodních závodů. Vášně pro vítr v plachtách ho dokonce přivedla až k získání práv na tradiční jachtařské klání Májová regata na Jadranu, které nyní Moris jako hlavní organizátor pro podobné nadšence pořádá.

Vláda v lednu prodala rekordní objem dluhopisů

■ Emise vládních bondů naráží na poptávkový strop, investoři žádají vyšší úrok.

Jaroslav Bukovský

Ministerstvo financí letos odstartovalo svou emisi dluhopisů ve velkém stylu. Od počátku roku už český stát prodal bondy za 66 miliard korun, více si vláda během jediného měsíce dosud nikdy v historii země půjčit nestihla.

Stát tak jen za tři lednové týdny získal třetinu částky, kterou si na dluhopisových trzích půjčil za celý loňský rok. Záplava nových bondů ale začíná narážet na poptávkový strop, investoři žádají vyšší úrok a náklady státu na financování začínají růst. Za čtyřmiliardovou lednovou půjčku splatnou v roce 2025 tak stát ročně zaplatí úrok 0,6 procenta, tedy dvojnásobek toho, co za obdobnou in-

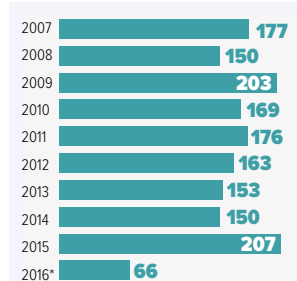
vestici požadovali burziáni v loňském roce. A zatímco ještě na sklonku roku 2015 byli investoři ochotni za dvouletou půjčku českému státu dokonce čtyři desítky procenta zaplatit, letos v lednu se už tento vládní emisní benefit prakticky rozplynul.

„Výnosy požadované investory rostou kvůli silné letošní emisi dluhopisů, ale i slábnoucí poptávce zahraničních investorů, kteří

do nich umísťují českou měnu získanou z devizových intervencí ČNB,“ soudí analytička České spořitelny Jana Urbánková. Klesá i zájem ze strany domácích bank. „Komerční banka loni nakoupila české státní dluhopisy pouze za necelé čtyři miliardy korun, což je nejmenší investice do této třídy aktiv za posledních pět let,“ uvádí Pavel Zúbek z Komerční banky.

Po nejostřejším startu do nového roku v historii vládního financování hodlá ministerstvo financí alespoň v příštích týdnech zvolnit. „Z emisního kalendáře střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů na příští měsíc vyplývá, že nabídka státních dluhopisů bude v únoru nižší než v lednu,“ uvádí mluvčí úřadu Gabriela Štěpánková. Celkové plánuje stát v letošním roce podle své strategie financování a řízení státního dluhu vydat bondy přinejmenším za 150 miliard korun.

Dluhopisy české vlády (v miliardách korun)

*stav k 28. 1.

Pramen: ČNB

POSEL NADĚJE. Informaci o možném snížení objemu těžby přinesl ruský ministr energetiky Alexandr Novak.

Ceny ropy dostaly růstový impulz

Cena severomořské ropy Brent stoupla o více než osm procent až ke 36 dolarům za barel. Důvodem bylo prohlášení ruského ministra energetiky Alexandra Novaka. Podle něj Saúdská Arábie navrhla, aby těžba ropy až o pět procent, a podpořily tak ceny suroviny na světových trzích.

Představitelé Saúdské Arábie návrh oficiálně nekomentovali. „Saúdská Arábie a země OPEC z Perského zálivu jsou ochotny spolupracovat na jakémkoli opatření ke stabilizaci ropného trhu,“

řekl nicméně agentuře Reuters nejmenovaný delegát OPEC. Saúdská Arábie je největším exportérem ropy na světě a nejlivnější členem kartelu OPEC.

„Toto je třeba brát vážně. Klíčové bude, zda se k tomu připojí Rusko,“ uvedl zakladatel energetické skupiny PIRA Gary Ross. Analytička Brenda Kellyová ze společnosti London Capital Group nicméně označila za nepravděpodobné, že se navrhované snížení těžby opravdu uskuteční. Tomu by odpovídal i včerejší vývoj cen. Ropa Brent prudký růst neudržela, večer se barel dostal na 34 dolarů. /čtk, tre/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 28. 1. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,527
Čína	1	3,768
Dánsko	1	3,621
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,526
Japonsko	100	20,844
Kanada	1	17,599
Maďarsko	100	8,625
Norsko	1	2,860
Polsko	1	6,067
Rusko	100	32,388
Švédsko	1	2,904
Švýcarsko	1	24,445
Turecko	1	8,323
USA	1	24,780
Velká Británie	1	35,448

Akcie na pražské burze

28. 1. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	58,10	-1,19
ČEZ	407,50	3,61
Erste Bank	706,90	-2,76
Fortuna	84,00	7,21
Kofola	478,30	-0,77
KB	5140,00	1,66
NWR	0,07	16,67
O2 CR	257,00	1,54
Pegas	685,30	-1,82
Philip Mor. ČR	12 500,00	2,63
PLG	207,50	0,00
TATRY	610,00	0,00
Unipetrol	159,90	-3,41
VIG	603,00	1,34
Celkový objem (v tisících korun)	821 148,02	

Krátce

HDP Veké Británie zpomalil růst

Britská ekonomika v posledním čtvrtletí 2015 zpomalila meziroční růst na 1,9 procenta z tempa 2,1 procenta ve třetím čtvrtletí. Šlo o nejslabší výkon za téměř tři roky. Za celý rok pak růst hrubého domácího produktu zvolnil na 2,2 procenta po vzestupu o 2,9 procenta v roce 2014.

Brusel uvalí cla na ocel z Ruska a Číny

Evropská komise uvalí předběžná antidumpingová cla na dovoz za studena válcované oceli z Ruska a Číny.

V případě Ruska jde o clo ve výši 26 procent, u čínské oceli až 16 procent. Komise bude dále šetřit údajný dumping z obou zemí, na který podalo v dubnu stížnost evropské ocelářské sdružení Eurofer. [Více E15.cz](#)

Dolar oslabil k euru

Americký dolar sestoupil na týdenní minimum 1,0912 dolaru za euro. Důvodem bylo sdělení amerického ministerstva obchodu, že zakázky na zboží dlouhodobé spotřeby ve Spojených státech spadly minulý měsíc o 5,1 procenta po listopadovém poklesu o 0,5 procenta. /čtk/

Unipetrol se přes pokles tržeb vrátil do zisku

■ K ziskovému hospodaření se petrochemický holding vrátil po čtyřech letech.

Unipetrol se v loňském roce přehoupal do rekordního čistého zisku 7,036 miliardy korun z předloňské ztráty 556 milionů korun. Loňský provozní výsledek přitom výrazně ovlivnil srpnový požár etylenové jednotky v Záluží.

Tržby klesly o 12 procent na 108,9 miliardy korun. Po požáru v Záluží stála v srpnu celá petrochemická výroba, v menším rozsahu pracovala rafinerie. Společnost odhaduje, že od pojišťovny by mohla získat zpět náklady na opravu škody na majetku 4,1 miliardy korun,

UŠLÝ ZISK. Loňský požár připravil Unipetrol podle odhadu firmy o 4,5 miliardy korun.

ušlý obchodní zisk 2,4 miliardy korun a ostatní provozní náklady vzniklé v souvislosti s požárem přibližně 156 milionů korun.

Finanční ředitel Unipetrolu Miroslav Kastelik k výsledkům uvedl, že celkový ušlý zisk za rok 2015 způsobený havárií činil 4,5 miliardy korun, za čtvrté čtvrtletí

pak 2,8 miliardy korun. „Jde o naše odhady, tyto částky nejsou zahrnuty ve finančních výsledcích,“ dodal.

Etylenová jednotka by měla být uvedena znovu do provozu na minimální výkon s přibližně 65procentním využitím kapacity v červenci. Naplno by měla jednotka fungovat v říjnu.

Generální ředitel Unipetrolu Marek Šwitajewski upozornil, že za rok 2015 holding dosáhl i mimořádného provozního zisku téměř 11 miliard korun. „Podařilo se nám využít příznivého makroprostředí, především velmi dobrých rafinérských i petrochemických marží,“ uvedl Šwitajewski. Zvýšily se také prodeje rafinérských produktů po dokončení akvizice akciového podílu v České rafinérské, dodal.

Podle Unipetrolu ve čtvrtém čtvrtletí vzrostla modelová rafinérská marže meziročně o 91 procent na 4,2 dolaru za barel a modelová petrochemická marže o 17 procent na 838 eur za tunu. /čtk/

Matka také zpátky v zisku

Vlastník většiny v Unipetrolu, polská společnost PKN Orlen, se loni vrátil do čistého zisku 1,05 miliardy zlotých (6,3 miliardy korun) ze ztráty 4,7 miliardy zlotých v předešlém roce.

Výsledky

Facebook

Americká společnost zvýšila ve čtvrtém čtvrtletí tržby meziročně o 52 procent na 5,84 miliardy dolarů. Čistý zisk se vyšplhal na 1,56 miliardy dolarů proti 696 milionům o rok dříve.

Samsung

Jihokorejskému výrobci klesl v posledním loňském čtvrtletí čistý zisk o 40 procent na 3,2 bilionu wonů (65,8 miliardy korun). Za celý rok zisk klesl o 19 procent na 19,1 bilionu wonů, nejnižší za čtyři roky. Zklamaly hlavně divize mobilních telefonů a polovodičů.

Alibaba

Tržby největšího čínského internetového prodejce Alibaba v posledním čtvrtletí 2015 meziročně vzrostly o 32 procent na 34,5 miliardy jüanů (130 miliard korun). Čistý zisk společnosti stoupl na 12,5 miliardy jüanů z 5,9 miliardy jüanů o rok dříve. /čtk/

THE ONLY
ENGLISH
LANGUAGE
BUSINESS WEEKLY
IN THE CZECH
REPUBLIC

E15 weekly

V Íránu Evropa Ameriku poráží

■ Konec některých sankcí Západu vůči Íránu kvůli jeho jadernému programu nabídl světu byznysu nový prostor. Teheránské letiště nestačí přijímat zahraniční návštěvy a íránský prezident Hasan Rúhání křížuje Evropu.

Zdeněk Pečený

Írán nutně potřebuje západní investice a evropské země se mohou přetřhnout, aby resuscitovaly obchodní vztahy z dob minulých. Vše zatím nasvědčuje tomu, že evropské podniky mají před svými americkými konkurenty slušný náskok.

To je do velké míry dáno tím, že Evropanům stačí navázat na přerušené cíle obchodní vztahy z období před íránskou revolucí v roce 1979. Podstatnou roli hraje také to, že Spojené státy americké jsou v porovnání s Evropou značně opatrnější a zatím neruší zdaleka všechny sankce a omezení pro své firmy. „Ještě dlouho nebude ve Spojených státech existovat

NA CESTĚ. „Jsme připraveni přijmout investice a technologie a vytvořit nový exportní trh,“ řekl v Římě na začátku svého turné Rúhání, s nímž do Evropy přiletěla i více než stočlenná skupina íránských podnikatelů. „V nových podmínkách chceme exportovat 30 procent toho, co v Íránu vyrábíme.“ Z Itálie, kde také stačil pohovořit s papežem Františkem a vyzval jej, aby se za něho modlil, přiletěl íránský prezident do Paříže (na snímku).

zákon, který by americkým firmám umožňoval podnikat v Íránu,“ citovala CNN amerického politologa Madžida Rafizadeha. „To dělá z amerických firem

hlavního poraženého konce sankcí.“

EU chce naopak svým členským státům a firmám umožnit obchod s Íránem bez velkých překážek a do-

volit jim do Íránu prodávat vše od letadel přes dopravní stavby až po pojištění. Pro americké firmy bude nadále téměř nemožné založit si v Íránu vlastní zastoupení

a to ani v případě spojení s íránskými partnery.

Zatímco si americké firmy lámou hlavu, co by chtěly nebo mohly s Íránem dělat, prezident Rúhání tento týden vyrazil do Evropy. Cílem první oficiální evropské návštěvy vysokého íránského politika do Evropy po více než deseti letech se staly Itálie a Francie. Právě tyto země byly do sedmdesátých let minulého století Íránu v Evropě nejbližší. Rychlost, s jakou Rúhání vyrazil do Evropy po oficiálním ukončení sankcí, ukazuje, že íránská ekonomika je po 37 letech v izolaci ve vážných problémech a evropské investice potřebuje.

Hned první Rúháního návštěva přinesla italským a francouzským firmám zakázky za desítky miliard eur. Italské stavební firmy podepsaly zakázky za 17 miliard dolarů. Francouzi zase dodají letouny Airbus a vozy Renault. Tyto obchody ukazují, kde jsou pro západní firmy v Íránu příležitosti. Írán potřebuje dobudovat dopravní infrastrukturu (Italové pomohou se železniční sítí), modernizovat letku svých aerolinií a vozový park celé země si o omlazení říká již dlouho.

Druhá ekonomika v regionu pomýšlí na příčku nejvyšší

S necelými 400 miliardami dolarů hrubého domácího produktu a 77 miliony obyvateli je Írán po třiceti-milionové Saúdské Arábii druhou největší ekonomikou regionu. Celé roky byl navíc odstřižen od obchodování se Západem a jeho bankovního systému. Není divu, že je tento trh nyní lákadlem pro západní firmy, které trpí slabým růstem na svých domácích trzích.

Íránská centrální banka na rok končí 20. března počítá s tříprocentním

ekonomickým růstem, ale na dalších 12 měsíců již očekává růst mezi pěti a šesti

procenty. Mezinárodní měnový fond aktuálně předpovídá íránské ekonomice

pro letošní rok více než čtyřprocentní růst. Vláda islámské republiky pak do roku 2020 cílí dokonce na osmiprocentní roční ekonomický růst.

Na rozdíl od svého královského regionálního rivala Saúdské Arábie, jehož rozpočet si musí vystačit jen s příjmy z prodeje ropy, se Írán snaží svoji závislost na ropě omezit. Nový rozpočet navrhuje pokles příjmů z prodeje ropy na 25 procent ze současných 33 procent. Nahradit ho mají vyšší daně. /pez/

Srovnání íránské a saúdskoarabské ekonomiky

	Írán	Saúdská Arábie
počet obyvatel	77 milionů	30 milionů
HDP (nominální)	367 miliard dolarů	745 miliard dolarů
ekonomický růst 2016	4,4 %	1,2 %
pracovní síla	24 milionů	7,6 milionů (80 % jsou cizinci)
hlavní exportní partneři	Čína (29 %), Indie, Turecko, Japonsko, Jižní Korea	USA (14 %), Čína, Japonsko, Jižní Korea, Indie

Pramen MMF, Bloomberg

Nešťastně načasovaná zpráva

Francie požádala podle agentury AP Evropskou unii, aby zvážila vyhlášení nových sankcí proti Íránu kvůli jeho raketovým zkouškám. Ve Francii právě včera zahájil návštěvu prezident Rúhání, který hovořil o nové kapitole ve vztazích s EU. Žádost přý přišla minulý týden na zasedání ministrů zahraničí EU, tedy dva dny poté, co EU a USA zrušily sankce výměnou za potvrzení OSN, že Írán zmrazil svůj jaderný program. AP tvrdí, že informaci dostala od dvou činitelů EU, kteří ji měli od od přímých účastníků jednání. Ani francouzská vláda, ani EU včera na výzvu AP, aby se k věci vyjádřily, nereagovala. /čtk/

PRVNÍ LETOŠNÍ OBĚTI. Italské námořnictvo včera zachránilo ve Středozemním moři 290 migrantů. U šesti běženců v napůl potopeném gumovém člunu se to už nepodařilo. Jde prý o první oběti migrace na cestě ze severní Afriky do Itálie v letošním roce.

Evropa začíná přivírat dveře

■ Nizozemci navrhují posílat uprchlíky z řeckého pobřeží trajektem do Turecka.

Marian Hronek

Kvůli přílivu imigrantů začínají přehodnocovat svůj vstřícný postoj i ty evropské země, které šly dosud v jejich přijímání příkladem. Jedním z důvodů je to, že ve své snaze postarat se o uprchlíky zůstávají už několik měsíců osamocené. Už delší dobu se ozývaly hlasy, že klíčem k řešení migrační krize je Turecko a lepší ochrana vnějších hranic EU. Plán, který

včera představil nizozemský politik Diederik Samsom, spojuje obojí. Navrhuje běžence, kteří doplují k řeckým břehům, posílat obratem do Turecka. Na oplátku by pak unie přijímala ročně 150 až 250 tisíc migrantů, kteří jsou nyní v Turecku. Nizozemská vláda vyjádřila přesvědčení, že by to omezilo a zpřehlednilo proud přistěhovalců. Šéf Strany pracujících Samsom zdůvodnil svůj

návrh tím, že současná politika EU nefunguje, protože většina států není ochotná uprchlíky přijmout. Na novém plánu údajně

Švédsko se rozhodlo poslat zpět polovinu migrantů z těch, kteří do země přišli za poslední rok.

pracoval nizozemský premiér Mark Rutte a konzultoval jej s rakouskými, německými a švédskými úřady. Hodlá jej prý prosadit do března či dubna. Rakouské ministerstvo vnitra včera uvedlo, že se díky tomuto opatření počet plaveb do Řecka nepochybně sníží. Migranti podle úřadu pochopí,

že jedinou legální cestou pro získání azylu v EU jsou hotspoty, tedy přijímací a registrační střediska.

Zatímco Nizozemsko, které letos předsedá Evropské unii, předkládá návrhy, jiné státy rovnou přistupují k rázným krokům. Švédsko se rozhodlo poslat zpět až polovinu migrantů, kteří do země přišli za poslední rok. Ministr vnitra Anders Ygeman upřesnil, že ze 160 tisíců žadatelů o azyl jich bude muset Švédsko opustit 60 až 80 tisíc. Švédsko patří spolu s Německem a Rakouskem k zemím, které za poslední rok přijaly nejvíce žádostí o azyl. [Sledujte E15.cz](#)

Krátce

Brazílie vyhlásila válku komárům a viru zika

Brazílie, v níž bylo dosud zaznamenáno nejvíce případů onemocnění virem zika, vyhlásila válku komárům. Proti přenašečům viru, který se už rozšířil do většiny zemí amerického kontinentu, se chystá nasadit i armádu. Vláda kvůli viru zvýšila i výdaje ministerstva zdravotnictví i s ohledem na olympiádu, již v srpnu tato země pořádá.

IS zaútočil poblíž sídla jemenského prezidenta

Při sebevražedném útoku spáchaném dnes u vchodu do sídla jemenského prezidenta v Adenu přišlo o život nejméně osm lidí. Oznámily to jemenské zdravotnické a bezpečnostní zdroje. K akci se přihlásil Islámský stát, podle nějž byl atentátníkem Nizozemec.

V tunelu u Pásma Gazy zahynulo sedm radikálů

Sedm členů radikálního palestinského hnutí Hamas zahynulo, když se na ně zřítil tunel, kterým se snažili prokopat z palestinského Pásma Gazy na území Izraele. Hamas uvedl, že práce na tunelu provádělo 11 lidí. /čtk/

Soud: Příval žíravého kalu nemá viníka

■ Manažeři hliníkáreny, která v roce 2010 zalila okolí maďarského města Ajka rudým bahnem, za to nemožnou, rozhodl soud.

Soud v maďarském Veszprému včera zprostil viny všech patnáct osob obžalovaných kvůli jedné z největších průmyslových havárií v dějinách Maďarska. Před více než pěti lety přišlo o život deset lidí, když se protrhla hráz úložného nádrže s toxickým odpadem. Podle včerejšího rozhodnutí soudu se ale obžalovaní ne-

dopustili žádného trestného činu. Prokurátor se odvolal.

Čtvrtého října 2010 se z odkaliště vylil milion kubiků kontaminovaného žhavého kalu, místy se jeho masa valila až v třímetrové výšce. Kromě obětí byly raněny nebo popáleny více než dvě stovky lidí, zničeny stovky domů, pole, lesy. Rudá voda byla až v Dunaji.

Podle soudu za to nebyl odpovědný nikdo z patnácti obžalovaných šéfů hliníkáren. Navzdory stovkám expertních analýz, desítkám stránek dokumentů a 250 projednáním dnů. Představitelé soudu tvrdí,

že nezkoumali odpovědnost firmy, šlo jen o hledání individuálních viníků. Případné konstrukční chyby, tektonická činnost či působení deště ještě mohou přijít na přetřes u další instance.

Oběti havárie reagovaly na rozsudek rozhořčeně. „Deset lidí zemřelo a kdo je vinen? Já? Mí rodiče?“ ptal se emotivně čtyřiapadesátiletý dělník Gyula Tokolics. Při havárii přišel o matku a otce, jehož tělo se našlo až týden po havárii. Sám utrpěl těžké popáleniny, když se pokoušel rodiče najít. „Je to skandál,“ vykřikoval, než jej vyvedla soudní stráž. /gmp, čtk/

NARUDO. Zásaditě žíravé bahno obsahující těžké kovy zaplavilo stovky domů (snímek je z Devecseru) a zamořilo vodní toky. Postižená oblast měla přes 40 čtverečních kilometrů a ekologové havárii přirovnávali k o půl roku staršímu úniku ropy v Mexickém zálivu.

Na Dakaru je čeština slyšet na každém kroku

■ Šestašedesátiletý navigátor **Josef Kalina** jezdí Rallye Dakar už třicet let. Patří mezi legendy motoristického maratonu a ještě v Africe zažil výhry s Karlem Lopraisem. V Jižní Americe startoval se svým synovcem Alešem, čtvrtý skončil s Martinem Macíkem starším a letos vyválčil v barvách stáje Tatra Buggyra osmé místo s Jaroslavem Valtrem, což bylo letošní české maximum. Lepší umístění již nepřidá. **Nechce už sedět vedle pilota, který usiluje o elitní desítku.**

Milan Novotný

EE Jak jste si užil letošní ročník?

Byl to hodně tvrdý a atypický Dakar. Z programu vypadly pouštní země Chile a Peru a pořadatelé naopak zařadili partie, které kamionům a vytrvalcům moc nesedí. Některé etapy byly vysloveně pro motorky a osobáky. Byly to hlavně rozbité cesty vysoko v horách a roklích. Užili jsme si hodně prachu a mlácení v šutrech a zarostlých planinách, kde není ani metr rovně. Vysoko v bolivijských horách pod námi zela kilometrová stráž a v zatáčkách jsme jeli čtvrtkou kola po její hraně.

EE Je už Rallye Dakar nad vaše síly?

V mém věku není tělo už tak odolné a Dakar byl pro mě spíš trápení. Jet na špici, to je vrcholový sport a letos jsem přišel na to, že po fyzické stránce už nejsem schopen takhle fungovat. Ne že bych to nekonečně natrásání v kabině nevydržel, ale při tom kalupu už nedokážu plnohodnotně navigovat. Kdyby se však naskytla možnost jet někomu rychlou asistenci, tak bych do toho za rok ještě šel.

EE Jak by musel takový kamion jet?

Pro posádku by umístění nebylo prioritou a dělala by pro stájovou jedničku doprovod. Jde o to, aby pilot asistence

ubral na rychlosti nějakých pět nebo deset procent. To by mi pak vyhovovalo.

EE Šlapou současní piloti kamionů na plyn příliš?

Na můj vkus je to šílené a bitvy v první desítce jsou neuvěřitelně tvrdé. Rychlosti dosáhly vysokých hodnot a v těžkém terénu je průměr sto za hodinu. V začátcích Dakaru to bylo o třetinu méně. Kamiony to dnes vydrží, ale pamatuji doby, kdy by

se auto při takovém stylu jízdy za půl hodiny rozpadlo. I dřív se jezdilo rychle, na pláních jsme pádili stopadesátkou, ale v rozbíječkách a horských motáčkách jsme byli pomalejší. Tehdejší motory taky měly 450 koní. Teď jich mají devět set.

EE Vrátil jste se domů hodně potlučený?

Mám naraženou kostrč, což jsem si přivodil při blběm seskoku z kabiny převráceného auta.

Myslel jsem, že skáču do měkkého písku, ale ten podklad byl docela tvrdý. Pochytil jsem i další rány.

EE Co se stalo, že jste po jedné etapě zkolaboval?

Slovo zkolaboval je silný výraz. Byl jsem jen trochu zpitomělej. Neměl jsem správně nastavenou sedačku, a jak jsem se během rozklepané etapy mlátil v kabině, měl jsem otlučenou hlavu. Byl to asi lehčí otřes mozku, navíc bylo příšerné horko a byl jsem dehydrovaný. Spravilo to několik poltí hlavy a pak jsme dali sedačku do správné polohy.

EE Jak si ceníte osmého místa?

Hodně, protože konkurence v posledních pěti letech strašně nabobtnala. Vyhrát může klidně dvacet aut. Je to neuvěřitelná invaze špičkových nákladňáků. Za starých časů mělo takovou šanci pět šest kamionů. Teď se všichni

snáží jít Rusům po krku a letos se to projevilo.

EE Čím to, že se Rusové po několika letech, kdy si dělali, co chtěli, tolik neprosadili?

Podílelo se na tom víc věcí najednou. Zvýšila se konkurence, na tým Kamaz také dolehla trochu ekonomická krize a dalším faktorem jsou jejich motory, které dospěly k bodu konce životnosti. A možná také jejich mladým jezdčům chybí zkušenosti. To všechno dohromady stačilo, aby je Nizozemec De Rooy porazil. I naše Tatra Phoenix sváděla s jejich kamiony vyrovnané souboje.

EE Jací lidé vůbec na Dakaru usedají do kamionů?

Rusové jsou profesionálové kolem třiceti let. To znamená, že ráno přijdou do práce, odbudou si fyzický trénink, jsou pod dohledem doktorů a fyzioterapeutů, testují auta a hodně závodí. Takhle to snad nikdo jiný nemá, ať už to jsou Holanďané De Rooy, Versluis, Stacey nebo naši Loprais, Kolomý, Vrátný, Valtř nebo mladý Macík. Každý má nějaký byznys, většínou se starají o firmy nebo

„Konkurence v posledních pěti letech strašně nabobtnala. Vyhrát může klidně dvacet aut.“

Foto: Foto Buggyra - Martin Hůle 2x

!! Jet na špiči, to je vrcholový sport a letos jsem přišel na to, že po fyzické stránce už nejsem schopen takhle fungovat. Ne že bych to nekonečně natřásání v kabině nevydržel, ale při tom kalupu už nedokážu plnohodnotně navigovat.

Pokud by se Rusům povedlo dobře ji uspořádat, mohlo by se to stát, ale Dakar má výhodu v datu konání. V lednu je okurková sezona a novinám se závody v poušti hodí. Naproti tomu v červenci, kdy se jezdí Silk Way, se konají olympiády a všemožné šampionáty. V té době se do médií motoristický maraton nedostane, a tak Dakaru výsadní postavení asi zůstane.

Autor je spolupracovníkem redakce

Josef Kalina (66)

Tolik o Rallye Dakar v Česku nikdo jiný neví. Díky kontaktům a jazykovým znalostem se tam s každým domluví, každého zná a všechno zařídí. V osmdesátých letech byl u začátku české účasti a proslavil se jako navigátor tatrováckých posádek Karla Lopraise, s nímž slavil tři vítězství, jedno druhé a třetí místo. Před šedesátkou se už smířoval, že bude doma houpat vnoučata, jenže pak kývl na nabídku Martina Macíka a několik let jezdil v liazu. Nyní se díky stáji Buggyra vrátil do tatro. O svých dakarských zážitcích nedávno sepsal knihu pod názvem Dlouhá křivolaká cesta.

projekty a ježdění mají jako koníček. To platí i pro chlapy z posádek. Já jsem třeba důchodce, týmy zaměstnávají jen mechaniky.

ES Každoročně se na Dakaru setkáváte s letitým Japoncem Sugawarou. Jaký je to závodník?

Je mu už 74 let a určitě má přes třicet startů. Jeho výjimečnost spočívá v tom, že jel dvakrát na motorce, osmkrát v osobáku a zbytek v kamionu Hino. Má nejvíce ročníků ve všech třech kategoriích. Poslední léta jezdí hlavně proto, aby dojel. Už se jen šourá, ale vydrží to. V týmu má syna, který je výrazně rychlejší.

ES Pamatujete začátky Dakaru. Dají se pionýrské časy na Sahaře porovnat s tím, co se z Dakaru stalo po přesunu do Jižní Ameriky? Srovnání je obtížné. Co se týká techniky, je to nebe a dudy. Zvýšila se rychlost a zkrátily etapy. Maratonské měřily i osm set kilometrů, dneska to je maximálně polovina. Proti Africe, kde nejsou vysoké hory, se šplhá do výšek přes 4000 metrů. Jezdecky to ale příliš rozdílné

není. Nezbytnost vypořádat se s obtížným terénem zůstala. Navigačně to bylo dřív těžší, neboť jsme se museli spoléhat hlavně na kompas, ale na druhé straně bylo proti dnešku v podstatě jedno, kudy jsme přijeli do cíle.

ES Televize v posledních letech nabízí záběry z bivaků s komfortem včetně podávání jídel. Jak to na Rallye Dakar kdysi vypadalo s cateringem? Dost zoufale. Dostávali jsme vojenské konzervy a kus tvrdýho chleba. V bivaku nebyly žádné stany se stoly, kde by se večerelo. Každý dostal něco do esusu a sedl si s tím někde na zem. Chyběly sprchy a záchody. Všechno se odehrávalo v poušti a myli jsme se tak, jak se komu povedlo někde u nádrže. Zlepšilo se to až v devadesátých letech.

ES Pořadatelé nemají v Jižní Americe možnost trasy směřovat do nových oblastí a jezdí se každý rok skoro stejně. Jak v tomto smyslu vidíte budoucnost Dakaru? Návrat do severní Afriky asi není moc reálný. Ve stejné době se po starých

dakarských trasách navíc jezdí soutěž Africa Eco Race. Řešením podle mě není ani jižní Afrika, neboť tam nejsou vhodné terény. Chybí pouštní oblasti s dunami. Ty jsou sice v Namibii, ale jde o chráněná území, kam by vláda konvoj nepustila. Zbývá už jen Austrálie, ale tam to mají všichni daleko. Jediná možnost, jak Dakar v rozumné podobě uchovat, je návrat do Chile a Peru, ale záleží na obou zemích, jestli do toho půjdou.

ES Co říkáte účasti devatenácti posádek s českou stopou, tolik jich na Dakaru snad ještě nejdlo?

Včetně asistencí jsme byli čtvrtý nejpočetnější národ. Víc bylo jen Španělů, Francouzů a Holanďanů. Čechů tam bylo jak máku, ale zdá se mi, že na tolik lidí nejsou naši sponzoři dostatečně silní. Nicméně čeština byla slyšet na každém kroku.

ES Kolikrát jste vlastně stál na startu Rallye Dakar? Během soutěže se psalo, že to bylo potříticet, ale to je nesmysl. Letos měla třicetileté výročí účasti značka Tatra a já byl tenkrát u toho. Pravda je, že se Dakaru věnuju

třicet let, ale byly tam pauzy, takže bych to odhadoval na nějakých šestadvacet ročníků, z toho čistě závodních v autě je asi dvacet. Někdy jsem totiž působil jako stájevý manažer, také jsem jel za pořadatelskou společnost ASO nebo jsem nejel vůbec. Nejsem však přítelem statistik, musel bych si k tomu sednout a spočítat to.

ES Je konec ledna, máte představu, co budete dělat do dalšího Dakaru?

Ze všeho nejvíce budu u nás na Šumavě důchodcovat. A abych duševně nezakrňel, tak jsem si vymyslel, že bych o Rallye Dakar napsal povídkovou knížku. Mám představu, že by to bylo víc o lidech, kteří mi navyprávějí svá dobrodružství. Už mám i pracovní název – Staré pověsti dakarské. Pak budu také čekat, jestli se neobjeví nabídka, abych jel v létě Silk Way Rally, která je plánovaná z Moskvy do Peking. V minulosti se už něco takového jelo a pamatuji si, že to byl úžasný závod. Trochu jiný než Dakar, ale stál za to.

ES Nemohla by taková soutěž Dakar ohrozit?

Tvář dne

„Měli jsme skvělé obchodníky. My jsme měli skvělou síť. To byla síť Podniku zahraničního obchodu,

řekl na konferenci českých exportérů ministr financí Andrej Babiš

Foto Euro - Hynek Glis

Komentář

Bohumil Pečinka

Mýtný problém české vlády

Ekonomický optimismus v české společnosti trhá všechny rekordy, vnímání korupce se zlepšuje raketově a postavení vlády je takřka neotřesitelné. Za zářivými kulisami se však odehrává reálná politika, pro niž jsou charakteristické anti-

manažerské přístupy a uhýbání problémům. Příkladem je kauza výběrového řízení na provozování mýtného systému.

Jedním z důvodů předložené výměny ministra dopravy Prachaře byl právě nezvládnutý tendr na mýto, jehož systém má už desátý rok v rukou rakouský Kapsch. A letos mu smlouva končí. Sobotkova vláda se vždy hlásila k otevřenému výběrovému řízení. Ani za dva a půl roku se s tím ale nepohnulo.

K největším výkonům se kabinet vzepl, když se jednalo o vládní usnesení. Například to ze srpna 2015, které přinesl do vlády sám premiér, čímž fakticky převzal odpovědnost za celou akci. Důvody otálení jsou v zásadě dva. Ministr Ťok

se ukázal jako politicky ztracený člověk, který není schopen vytvořit přidanou hodnotu k danému stavu, případně definovat pozici, z níž by česká vláda mohla stanovit reálný harmonogram výběru mýtného. Dalším důvodem je, že celý dopravní establishment je dnes paralyzován přesuny, odchody a vyhazovy, takže ministerstvo dopravy nemá lidi schopné kreativních řešení.

Ve snaze zachránit si pověst najal Ťok v říjnu 2015 firmu Deloitte, aby mu „odborně“ posvětila, co věděl politický svět už celé měsíce – že do konce roku 2016 se výběrové řízení nepodaří uskutečnit. Těsně před koncem roku totéž uvedl i vládní výbor pro mýto

s tím, že je nutné změnit vládní usnesení. Ministr dopravy pak dodal, že stát bude muset s Kapschem prodloužit smlouvu o dva roky, jinak Česko přijde o desítky miliard korun. Hlasy z ČSSD mluví dokonce o třech letech. Zamlčuje se, že prodloužit podobnou smlouvu bez výběrového řízení může přinést obrovské sankce od ÚOHS nebo mezinárodních soudů. Jaké jsou v tuto chvíli varianty?

Jako první se obvykle nabízí odvolání ministra. To si však ANO zřejmě nemůže politicky dovolit, navíc by to neposunulo věci ani o milimetr. Každý další ministr přijde na stejné vyprahlý terén. Dalším řešením by mohlo být vytvoření krizo-

vého štábu mimo ministerstvo dopravy, například na bázi sněmovní pracovní komise, kde by zasedali jak politici, tak experti. Celý projekt by pochopitelně musel vyjít z širší dohody politických stran.

Proč parlament? Kdyby chtěl český stát stihnout nový tendr podle všech pravidel, musela by tomu předcházet změna mnoha zákonů a ustanovení, takže součinnost s parlamentem musí být takřka každodenní. Současně je nutné říct, že otálení s mýtem a související komplikace nejsou problémem Ťoka nebo Sobotky, ale problémem celé republiky. Uznat to je prvním krokem k řešení.

Autor je komentátorem týdeníku Reflex

NA HOUPAČCE

LuSt

ZVEME VÁS NA

FESTIVAL ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO STYLU & *casting*

**HUBNEME
DO PLAVEK**

PATRONKOU
SOUTĚŽE JE
**SIMONA
KRAINOVÁ**

6. 2. 2016
od 9.00 do 17.00 hodin

TOP HOTEL Praha
Blážímská 1781/4
Praha 4-Chodov

Pro prvních 500 příchodících dárek!

VSTUP ZDARMA

PŘIHLASTE SE DO SOUTĚŽE

na www.hubneme-doplavek.cz

a vyhraďte zájezd pro 2 osoby do luxusního hotelu GLORIA
PALACE SAN AGUSTIN**** na ostrově Gran Canaria
s polopenzí **v hodnotě 50 000 Kč** od cestovní kanceláře
CANARIA TRAVEL a další hodnotné ceny.

GENERÁLNÍ PARTNER

ZDRAVOTNÍ
POJIŠTOVNA
MINISTERSTVA
VNITRA ČR

211

PARTNEŘI

POWER PLATE

HERBACOS RECORDATI

Dieta

Adrenalinová jízda po silnici smrti

■ Na fascinující silnici, která vede v Bolívii z hor do džungle, pravidelně umírají motoristé i sportovci.

Tomáš Stingl

„A támhle se minulý měsíc zabila jedna mladá Francouzka,“ oznamuje radostně instruktor Pablo. Prstem ukazuje na propast zařezanou do horského hřebene. „Málo brzdila. Letěla sto metrů,“ vypráví skoro s hrdostí mladý Bolivijec. Skupinka cyklistů, která mu zaraženě naslouchá, chvíli čeká, až průvodce přizná, že to celé je jen poněkud nevybíravý humor. Ale on tomu naopak ještě nasadí korunu: vysvětluje, že i když jízdu po téhle stezce podnikne každý na své riziko, vše je v pohodě, protože kdo spadne do propasti, toho samozřejmě vytáhnou zase ven. Ještě že tak, to se hned člověku uleví.

Cestovatel každopádně nemůže říct, že nebyl předem varován. Co má na téhle neblaze proslulé horské silnici čekat, to totiž nekompromisně hlásá už její název El Camino de la Muerte – Cesta smrti. Na pozoruhodné silnici klesající od vrcholů bolivijských And až do tropického pralesa prý ročně zahynou dvě až tři stovky lidí. Většina z toho jsou cestující v autobusech nebo autech. Do statistiky ale přispívají i sportovci. „Od roku 1998 ztratilo na Cestě smrti život víc než 22 cyklistů,“ uvádí magazín La Paz Life.

Smrtící riziko má ale asi svou zvrácenou přitažlivost. Místo aby cestovatele od téhle silnice odpudilo na sto honů, na věhlasu smrtonosného sjezdu tu vyrostla celá turistická mašinerie. Bolivijci vám půjčí kolo, helmu a zkušeného průvodce. Vy

jen podepíšete revers, že to celé podnikáte na vlastní nebezpečí, a když se rozplácnete o skálu, agentura nemusí platit pozůstalým ani zlamanou grešli. Pak nasednete na bicykl... a vzhůru dolů. Přání kamarádům „zlom vaz“ tentokrát raději vynechte.

TOHLE JE DOSLOVA ÚLET

Většina cestovatelů absolvuje z vyhlášené silnice jen její nejdramatičtější úsek, který měří asi 60 kilometrů. Začíná v horském sedle La Cumbre nedaleko města La Paz ve výšce 4700 metrů nad mořem. Odtud se cesta kroučí serpentínami dolů směrem k Amazonské nížině. Cyklisté nejdříve jedou po asfaltce, kde je normální silniční provoz. Posléze přejedou na souběžnou nepevněnou kamenitou cestu, kde sice jezdí méně aut a nákladů, ale pro kterou je zároveň i označení silnice už příliš velkorysé.

ZÁVRAŤ. Cesta do Amazonie trvá noc a den a není to nic pro lidi trpící strachem z výšek.

Jízda po ní je ovšem fascinujícím zážitkem hned z několika důvodů. Především vám vyplaví do krve nejmíň pětiletou zásobu adrenalinu. Cesta má totiž v nejužších pasážích šířku pouhé dva metry a příkrý sklon. Hned za krajnicí přitom číhá téměř kolmý sráz do propasti. V některých místech je hloubka údolí pod Cestou smrti až 400 metrů. Při sjezdu musíte navíc dodržovat zvláštní pravidlo, že jedete vlevo, tedy blíž ke kraji srázu. Z pravé strany se předjíždí.

V praxi to tedy vypadá tak, že se vám bicykl během pár vteřin rozjede třicetikilometrovou rychlostí a vy svištíte půl metru od hrany hluboké propasti, od které vás nedělí žádná svodidla ani porost. Bahnitá cesta je navíc náležitě kluzká. Nejnebezpečnější momenty nastávají v serpentínách, kdy odstředivá síla tlačí kolo ještě blíž ke kraji cesty. Velká část smrtelných

nehod vzniká zřejmě právě tak, že si cyklista v euforii ze strhující jízdy dostatečně nepřibrzdí před zatáčkou a pak v serpentíně doslova vylétne ze silnice. Cynik by řekl, že tenhle sjezd je prostě úlet.

ZASE JSTE SE KOCHAL, DOKTORE?

El Camino de la Muerte ale není jen adrenalinová horská dráha, jsou to i úchvatné přírodní scenérie, z nichž vám hluboko spadne přinejmenším brada. Snad nikde jinde na světě nepřechází zasněžené vysokohorské pásmo tak rychle a plynule do bujného tropického pralesa. Na začátku sjezdu cyklista jen krájí mlhu a kolem nevidí než husté mléko. Kde jsou jako ty výhledy, kde jsou ty kaňony? Ale stačí, aby se mlha na moment roztrhla, a najednou vidíte, že celou dobu jedete po hraně nad stometrovým srázem. Ale výhled bere dech.

V tom ovšem spočívá další past. Jakmile se totiž před

cyklistou otevře majestátní vyhlídka, zapomene se soustředit na řízení. Okouzleně se dívá do dálky, a jak se tak kochá, najednou si uvědomí, že přece pořád jede! A málem už přepadl přes okraj nebo nevybral zatáčku. Čech je naštěstí pamětliv rozkošné postavy doktora z filmu Vesničko má středisková, jehož kochání se krajinou pravidelně končilo autonehodou. Na Cestě smrti to ale může být fatální. Takže základní příkázání zní: když se chceš kochat, vždycky nejdříve zastav.

TA OPRAVDU KRUŠNÁ ČÁST

Jednodenní zběsilá jízda obvykle končí u malebného městečka Coroico. Z cyklisty se tu odpaří všechna dešťová voda, kterou při sjezdu do oblečení nacytil, protože je tu o dvacet stupňů tepleji než nahoře v horách. A kouří se i z brzdomových destiček bicyklu, vždyť jste vlastně celých 60 kilometrů jen usilovně brzdili. Pedály jsou při sjezdu skoro zbytečné, veškerou práci odvede za cyklistu gravitace.

Skutečný cyklista-drsňák by vyšlapal silnici v opač-

Foto: profimedia.cz 4x

MILIMETRY ROZHODUJÍ. Na internetu jsou k vidění hrůzostrašná videa, co následuje, když řidič autobusu špatně zmanévrová v úzkých pasážích silnice.

ném směru, tedy z nížiny do hor. Ale to ne, na naprostou většinu turistů čeká u Coroica mikrobusek, který naloží je i kola a odveze je pohodlně zpátky do horského La Paz. Tam si večer poklepou na rameno v baru nad šálkem čaje z koky a vyfotí se pro Facebook v hrdinském tričku s nápisem „Přežil jsem nejnebezpečnější silnici světa“.

Ze spektakulární stezky se tak čím dál víc stává masová atrakce a ze smrtelných nehod marketingový nástroj. Ironií přitom je, že tam, kde většina turistů svou jízdu zakončí, vlastně ta skutečná Cesta smrti teprve začíná. Od Coroica totiž pokračuje dál víc než 250 kilometrů na sever směrem do měs-

ta Rurrenabaque, které je základnou pro výpravu do bolivijské Amazonie.

A šokující poměry na téhle „dálnici“, s nimiž jsou konfrontováni řadoví Bolivijci v rozhrkaných autobusech nebo na korbách nákladáku, to je teprve síla. Silnice vede údolím nad dravou řekou Beni a v mnoha místech je široká přesně jako náprava autobusu, ani o milimetr víc. Když vykouknete v takovou chvíli z okna, vidíte sto metrů pod sebou zpěněnou řeku a nechápete, jak může bus „jet vzduchem“. Pokud se na užších místech potkají dva vozy v protisměru, ten slabší musí ustoupit a i několik desítek metrů couvat.

Běžné jsou sesuvy půdy. Kde ukousnou kus vozovky,

pasažéři vystoupí a řidič sám pomalinku vede autobus po hraně srázu. Nervy drásající divadlo si cestující filmují na mobily, takže když má nebohý řidič smůlu a autobus po bahně sklouzne do propasti, státní televize má ve večerních zprávách zase jednou co vysílat.

Asfalt se pravidelně střídá s bahnem. Věčně rozbitou silnici musejí dělníci pořád opravovat, což s sebou na mnoha místech nese oblaka prachu. Po 14 nekonečných hodinách, což je průměrná doba autobusového spoje z Coroica do Rurre, budete prachem celí obalení a také propocení skrz naskrz – dílem z tropického vedra, dílem od nervů. Konec každého putování s sebou vždycky nese jistou katarzi, ovšem když dojedete do Rurre a před vámi se otevře rovný zelený oceán Amazonie, blaženost je dvojnásobná. To z úlevy, že máte konečně i tu druhou, skutečnou Cestou smrti za sebou. Jenomže úleva netrvá dlouho. Podrbete se za uchem a volky nevolky si položíte řečnickou otázku: No jo sakra, ale kudy že se to potom zase budu muset vrátet do La Paz?

Nejnebezpečnější silnice světa

Začíná v bolivijském městě La Paz vysoko v jihoamerických Andách a klesá na sever do Amazonské nížiny. Úsek mezi sedlem La Cumbre a městečkem Coroico je legendární výzvou pro cyklisty. Trasa měří 64 kilometrů a převýšení je 3500 metrů. Vybavení zahrnující terénní kolo, helmu a chrániče si lze vypůjčit u cestovních agentur v La Paz v ceně od 50 dolarů na den. Musíte ale podepsat, že smrtelný sjezd podnikáte jen na vlastní riziko.

MOKŘÍ DURCH. Cyklistický sjezd vede přes vodopády a potoky, navíc na úpatí And často prší.

Chci si posvítit na lidi, které historie držela ve tmě

■ Potřetí v řadě bude jeho film usilovat o Oscary. Adaptace knihy Dánská dívka o skutečném malíři Einaru Wegenerovi, který se v první polovině 20. století nechal za podpory své manželky Gerdy přeooperovat na ženu, získala nominace za kostýmy, výpravu a herecké výkony Eddieho Redmayna a Alicie Vikanderové. **Tom Hooper**, sám držitel Oscara za režii Královny řeči, čekal sedm let, než mohl příběh s průkopnickým transgenderovým hrdinou natočit.

Iva Přivřelová

E5 Proč za vznikem Dánské dívky stojí tak dlouhý příběh?

To je prostě svět hraného filmu. Producentka Gail Muttrixová práva na román Davida Ebershoffa koupila už v roce 2000. Já si scénář poprvé přečetl v roce 2008. V té době šlo ale o film, který se považoval za obtížné financovatelný. Teď o něm lidé říkají, jak je příhodný. Za poslední rok či dva se mainstreamový přístup k transgenderu hodně změnil, alespoň tedy v Británii a USA. Podívejte se na seriály jako Transparent.

E5 Uvažoval jste o obsazení role Einara, ze kterého se stane žena Lili Elbe, transgenderovým hercem?

Moc ne. Eddie Redmayne byl moje instinktivní volba už při prvním čtení scénáře. Režiroval jsem ho poprvé v televizní Královně Alžbětě, když mu bylo 22 let. Pak jsme spolupracovali na Bídnících. Eddie má dar diváky k sobě emocionálně přitáhnout, jeho city jsou vidět. Díky němu

proměna Einara v Lili vypadá nevyhnutelně a přirozeně. Navíc Eddie už na škole hrál ženské role, Mark Rylance ho pak v divadle obsadil jako Viole do Večeru tříkrálového. Mít za sebou tolik ženských rolí je pro herce dost neobvyklé.

E5 V Dánské dívce probíhá transformace Eddieho postavy poměrně rychle. V jedné scéně si obléká hedvábnou punčochu, nedlouho poté si chce změ-

nit pohlaví. Jak to bylo ve skutečnosti?

V životě ta přeměna trvala mnoho let, Einar se narodil v roce 1882, svou ženskou identitu začal prozkoumávat už kolem první světové války, operace postoupil v třicátých letech. Pro film jsme museli všechno zhustit, podobně jako v Králově řeči. Ale film vysvětluje, že už jako dítě se Einar cítil jako Lili. Jenže kvůli otcovu hněvu ji potlačil. Ta scéna s punčochou figuruje mimo-

chodem i v memoárech Lili jako onen podnětný moment k její přeměně. Akorát ony memoáry nejsou bohužel spolehlivé, víme, že je přepisovali další lidé, aby se lépe prodávaly. Je tedy těžké zjistit, jak ten skutečný příběh vypadal.

E5 Vidíte nějaké podobnosti mezi Dánskou dívkou a oscarovou Královou řečí? Přemýšlel jsem o tom, protože jsem se do obou těch příběhů zamiloval nedlouho po

sobě, geneze obou filmů byla podobná, podobají se i tematicky. Oba vyprávějí o bloku, který leží mezi námi a nejlepší, pravdivou verzí nás samých. To je ovšem univerzální téma. Hodně lidí s tím bojuje. Takovým blokem může být stydlivost, deprese, závislost. Případně koktání nebo fakt, že se neidentifikujete se svým pohlavím. V Králově řeči král překonal svůj problém pomocí lásky a přátelství. V Dánské dívce Gerdina bezpodmínečná, neochvějná láska vytvoří prostor, ve kterém se Einar může změnit. Vždy jsem věřil, že nejlepší šance, jak se dostat ke svému nejlepšímu já, je být opravdu milován a opravdu chápán. Bez toho to jde těžce.

E5 Vaše filmy spojují i to, že se skoro všechny odehrávají v minulosti. Proč máte tak rád retro příběhy?

Já se pouze snažím najít ty nejlepší scénáře a poslední dobou to jsou příběhy založené na skutečných osudech z minulosti. Hodně postav ve scénářích působí dost genericky, jakmile jsou ale inspirovány reálnými lidmi, bývají najednou velmi specifické. Třeba hlavní hrdinové filmů Lord Longford nebo Klub prokletých. Ty si prostě nemůžete vymyslet, jak jsou ujetí.

E5 Má na váš zájem o minulost vliv i to, že je vaše matka historička?

Ano. Vyrosl jsem v rodině, kde na historické pravdě záleželo. Ale myslím, že mě víc přitahují lidé, které historie ignorovala. Historie má totiž tendenci poslouchat dobové předsudky. Nepřekvapuje mě tedy, že příběh Lili Elbe skoro nikdo neznal. Nebo že Británie v době, kdy panoval velký strach z psychických nemocí, utajovala fakt, že její král potřeboval pomoc australského logopeda. Chci si posvítit na lidi, které historie držela ve tmě.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Celý rozhovor na E15.cz

Foto: profimedia.cz

TALENT. Vnučka spisovatele Johna Le Carré Jessica Cornwallová se narodila v roce 1986. Na svém kontě má ale již dvě knihy a pravidelně píše pro The Independent či The Sunday Times.

Pátrání po písni, kterou vydávají knihy

■ Na knižní pulty se na sklonku minulého roku dostaly Hadí listiny talentované Jessiky Cornwellové. Časopis Observer knihu označil za nejlepší prvotinu roku 2015.

Zuzana Dorogiová

Vědkyně a znalkyně starých knih Anna Vercová objeví na Mallorce při svém bádání záhadný text vepsaný pod větami původní knihy. Od nálezu tohoto palimpsestu se začne rozvíjet neobvyklý detektivní příběh plný napětí a mrazivé atmosféry.

Anna se při pátrání po starověkém rukopisu napsaném jazykem čarodějů a alchymistů dostane do Barcelony a díky jejím schopnostem otevře inspektor Fabregat dávno uzavřený nevyřešený případ záhadných rituálních vražd mladých dívek, jejichž těla

pokryl vrah magickými symboly a všem vyřízl jazyk. Veřejnost obzvláště šokovala smrt Natálie Hernándezové, jež byla nadějnou a oblíbenou herečkou. Jak souvisí obrazce vyryté do těl zavražděných s ilustracemi v knize, po níž Anna pátrá?

Jessica Cornwellová mistrně prolíná ich formu s vyprávěním ve třetí osobě, a ač je mladou autorkou (rok narození 1986), píše s jistotou zkušeného prozaika, jakkoli se jedná o její prvotinu. Dovede s precizností vystihnout detail a suverénně krátkými větami umocnit drama. „Knihy nebyly v éře středověku masově vyráběným zbožím, byly to mapy světa, jak ho stvořil Bůh. Klíče k univerzu, které se nesvěřovaly do rukou obyčejnému člověku. Obsahovaly buď hereze, nebo slovo Boží. Nic mezi tím.“

Způsob, jakým Cornwellová popisuje práci i pocity Anny, svědčí o hluboké zna-

losti nejen starých rukopisů a historie, ale i důvěrnou znalost prostředí, v němž se román odehrává. Od mallorských klášterů přes barcelonské uličky až po atmosféru divadelního zákulisí. Všemi smysly hledačky knih Anny přibližuje autorka chutě a vůně nejen krajiny a španělských pokrmů, ale i vnímání objevených knih: „Pátrám sluchem po tom, co dokážu slyšet jen já. Po zvuku barev. Po písni, jakou vydávají knihy.“

Hadí listiny je fascinující román plný mystiky a tajemství, který vás nenechá klidnými, dokud jej nedočtete. Zcela po právu zvolil časopis Observer Jessiku Cornwellovou nejlepším debutantem na literárním poli pro rok 2015.

Jessica Cornwellová:
Hadí listiny

Nakladatelství: Plus, 2015
Překlad: David Petrá
Hodnocení: 90 %

Minirecenze

KNIHY

František Emmert: Československý odboj za druhé světové války

(Nakladatelství: Mladá fronta)

Výpravná publikace přibližuje čtenářům poutavým a efektním způsobem historii československého odboje od roku 1939 až do roku 1945. Autor se zabývá dobou protektorátu, heydrichiády, domácím i zahraničním odbojem a jeho organizací, bojem československých vojáků na západní i východní frontě, věnuje pozornost dramatickým okamžikům Slovenského národního povstání i Pražského povstání. Nezapomíná přitom zdůraznit, jakou cenu mnozí legionáři a odbojáři museli zaplatit za svoji iniciativu jak během války, tak po ní. Výpravná publikace je znamenitě členěna do přehledných kapitol, doplněna tabulkami, dobovými fotografiemi. Snad jen výsledek působí až moc, jako by kniha byla koncipována jako doplněk učebnice dějepisu pro střední školy. Přesto se jedná o přitažlivou knihu, která poskytuje pohled na moderní české a slovenské dějiny nejširší veřejnosti.

Zuzana Dorogiová

BLU-RAY

Nesmrtelný

(Vydavatel: Magic Box)

Kinosály loni spíše prošuměla novinka vizionářského režiséra Tarsema Singha Nesmrtelný, která tematizuje možnost stěhování mysli a duší do jiných tělesných schránek. Se stále se blížící érou singularity se podobná díla budou blížit a Singh na to nejde vůbec špatně. Svůj pověstný opulentní styl opustil a nahrazuje jej velmi muzikálními sekvencemi a často divokým střihem, který zvláště ve scénách z New Orleans dokonale vystihuje tep města (naopak scény ze severnějších velkoměst USA jsou dokonale chladné, bez života). Snad jen škoda, že příběhová linka je až zbytečně přímočará a předvídatelná, což ale zase docela solidně nahrazují herci. Škoda že takto dobrý film vychází bez jakéhokoli bonusového materiálu.

Stanislav Šulc

FILM

Adelheid

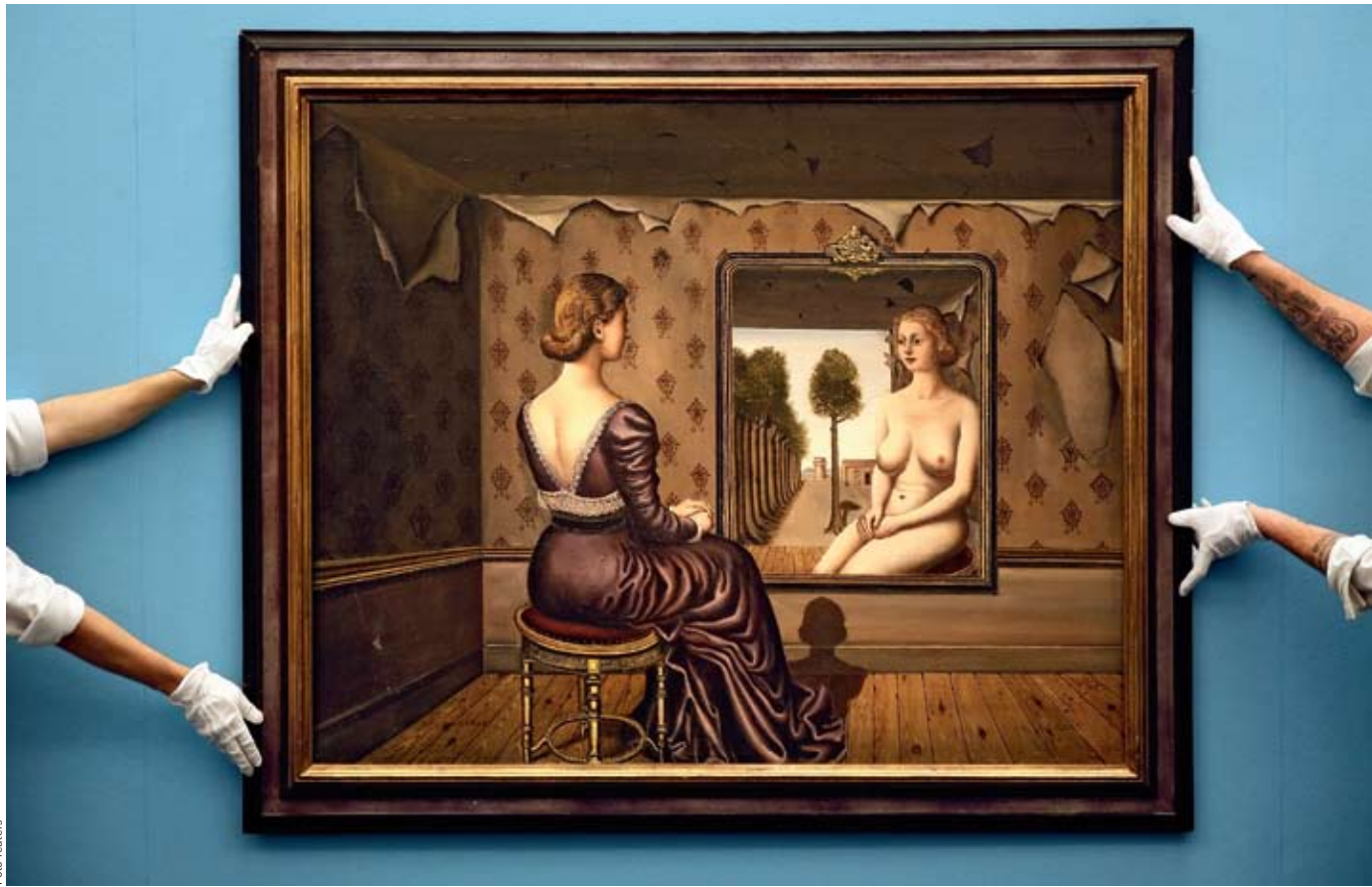
(Režie: František Vlácil)

Po šestačtyřiceti letech se do kin vrací první barevný film Františka Vlácil, tiše působivá balada o vztahu a neporozumění dvou poválečných vyděděnců, unaveného vojáka a dcery největšího nacisty z nově osidlovaného severomoravského pohraničí. Její digitální restauraci měli znovu na starosti v maďarské laboratoři pod dohledem českého Národního filmového archivu a i tato kopie se stala předmětem vyhrčeného sporu mezi NFA a Asociací českých kameramanů. O to větší důvod mají diváci podívat se přímo v kině na výsledný obraz, který byl pohledně vyčištěn, tmavé interiérové scény na něm ale vypadají ještě tmavší, podobně jako ve 3D filmech. Psychologické drama o životech a iluzích zašlapaných do bahna nenávislnou dobou s pohlcující tesknou podzimně-zimní atmosférou a nezapomenutelným výkonem Petra Čepka, které zastaralo jen v několika málo „akčnějších“ scénách, i tak může v kinech připomenout, na jakých filmech si česká kinematografie udělala jméno.

Iva Přivřelová

Foto dne

JMĚNÍ ZA ZRCADLO. Součástí střeční dražby impresionistického a moderního umění v londýnské aukční síni Sotheby's se stane olejomalba z roku 1936, kterou belgický malíř Paul Delvaux nazval Zrcadlo. Prodat by se měla odhadem za 5,5 až 7,5 milionu liber, tedy i za více než čtvrt miliardy korun.

Tip pro volný čas

SPORT

Závodníkům v disciplíně Big Air stojí v cestě Subaru

Skisport Velká Úpa hostí ode dneška pátý ročník zimních lyžařských a snowboardových závodů ve freestylu Subaru Levorg Games. V sobotu se tam soutěží o ceny ve výši čtyřiceti tisíc korun. Ve freestylové disciplíně Big Air skáčou závodníci přes vůz Subaru. Celý týden se pak konají hudební workshopy a silent party.

SLAVNOST

Zubrnice se ocitnou v reji masek

Masopustní veselí propukne v sobotu v zubnickém skanzenu v severozápadních Čechách. O hudební doprovod se postará folklorní soubor Dykyta z Krásné Lípy. Starosta půjčí obec maskám a průvod se vydá obveselit obyvatele Zubnic. K masopustu patří i povídání, výroba masek a pečení tradičních škvarkových placek.

EXKURZE

V Kladrubech jsou k vidění nejkrásnější koně

Národní hřebčín Kladruhy nad Labem otevírá v sobotu a neděli všechny areály. Návštěvníci si prohlédnou nejen hlavní stáje v Kladrubech, ale i hřebčín ve Slatiňanech a výcvikové středisko v Heřmanově Městci, kde se letos pojede Mistrovství ČR v soutěžích spřežení. Spatří tak nejen starokladrubské bělouše, ale i stádo vraníků.

VÝSTAVA

Nepál se zabydlí v brněnském muzeu

Česko-nepálská společnost a brněnské Technické muzeum pořádají od neděle do 13. března Nepálské dny v Brně 2016. Nabídnou výstavu fotografií horolezců, kteří zdolávali tamní sedmou nejvyšší horu, sérii přednášek z expedic do himálajské země a několik pozoruhodných výtvarně technických děl.

ADRENALIN

Laser Tag aneb Střelba světelným paprskem

Milovníci paintballu a airsoftu mohou v pražském Motole vyzkoušet odlehčenou herní simulaci Laser Tag, která nestřílí kuličkami. Využívá replik reálných zbraní a inovativního infračerveného systému, který je řízen elektronicky. Dostřel dosahuje 100 až 250 metrů a hráči nepotřebují ochranné pomůcky. /bo/